

ELŐFIZETÉS

ELŐFIZETÉS:
 Egy évre ..... 24 korona.
 Egy hónapra ..... 2 korona.
VIDÉKEN:
 Egy évre ..... 28 korona.
 Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.
HÍRDETÉSEK:
 6-hasábos pont sor egyszer 20 hl.
 minden következőtől 10 hl-ér.
 Nyitólár sora 40 hl-ér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
 Aradi és eszaki egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:
 Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság.
 József főherceg-ut. 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Szombat, november 29.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vendéglők: Az esküdtek panasza.**
- A képviselőház ülése.**
- Az új országgház minériái.**
- Az aradi románok aktivitása.**
- Főhadnagyból — ingyenes halott.**
- Agyműtét bíró.**
- Válságok a kabinetben.**
- Béhm buterait elárveresték.**
- Leányk András pára.**
- Taaffe grófné regénye.**
- A „Beres Beni” motorkecséi.**
- Magyar leányból királyné.**
- Tanító-gyűlés.**
- Főhercegi vadászatok Kisjenőn.**
- Társaság: Az áldozat. Irta: C. Sutherland.**
- Regény-Carnok: A róma-pártól expresszvo-
nat. Fordította: Ritt Gyula.**

Az esküdtek panasza.

Arad, november 28

Az aradi kir. törvényszék esküdtbíró-sága november hó 17-én kezdte meg az idei őszi ciklust, melyben tizenegy ügy tüzetett ki tárgyalásra. Ezen ügyek közül volt már eddig is egy négy napig tartó, és két ügy, mely két-két napot vett igénybe van azonban még néhány ügy, mely szintén kettőnél több napig fog tartani. Egy-szóval ez az őszi ciklus előreláthatólag december hó 17. vagy esetleg 20-ig fog kiterjedni.

Ez más szóval annyit tesz, hogy az ezen ciklusra berendelt 30 polgár álló négy hétig tesz esküdti szolgálatot.

A praksis megmutatta, hogy azon esküdtek, akiket a vádhatóság vagy a védelem visszautasított, tehát ebben a reá-

juk nézve legkedvezőbb esetben is dél-előtt fél tizenegy előtt az esküdtzéki tereből el nem szabadulnak, de volt eset reá, hogy csak 2/12-kor tudták meg az illetők, hogy szolgálatukat az esküdtbíró-ság igénybe nem veszi.

Megmutatta a praksis továbbá, — miután előre megállapítható nem volt, hogy egy ügy tárgyalása meddig fog esetleg tartani — hogy a visszautasított esküdteknek másnap reggel ismét jelentkezniök kellett, azután délután ismét, és csak ekkor tudták meg, hogy a következő ügyre mikor kerül a sor.

Idővesztőség és a hivatástól való elvonás tekintetében csak nagyon csekély különbség van a tényleges szolgálatot teljesítő, és a visszautasított esküdtek között.

Elismerjük és nem is vitatjuk az államnak azon jogát, hogy rendelkezési szabadsága van az állampolgárok felett.

Elismerjük ama feltétlen jogát, hogy diszponálhat a polgárok felett; követelheti tőlük a vér-, a pénzdójt és igénybeveheti a közérdek szempontjából a polgárok idejét is.

De ez a jog nem lehet korlátlan, az igény nem lehet határtalan.

Ha az állam az *ujoncjutalékok* emelni akarja, az országgyűlés kötelessége ellenőrizni ezt a követelést és minden körülmények között szem előtt tartani az ország érdekeit és kötelessége lesz vádat emelni a túlkövetelés ellen.

Ha az állam a *pénzdójt* emeli, mint ahogy ez a kísérlet folyton ismétlődik, ott

van ismét csak a nemzet képviselője, mely mindenestre hivatva lesz a kormány ezen törekvését ellensúlyozni és az adóprésnek működését, vagy felfüggeszteni, vagy enyhíteni.

Ugyanily ellenakciót kell azonban kifejteni akkor is, ha az állam a polgárok idejét oly mértékben kívánja a közérdek szempontjából igénybe venni, hogy az egyes polgár kenyérkereső hivatásában hetekre menőleg akadályoztatik.

Ez a jelenség pedig beállott harminc esküdtnél, akik most négy álló hétig egyfolytában az esküdti szolgálatot teljesítik.

Az esküdtek között vannak kereskedők, iparosok, vendéglősök, hivatalnokok és ügyvédek, kik mindannyian kivétel nélkül saját ténykedésükkel felelnek meg hivatásuknak és keresik meg kenyerüket.

Ez a tiszta tény. Azért nagyon egyoldalú az aradi kir. törvényszéknek eljárása, amikor az esküdtzéki ciklust csak abból a szempontból állítja össze, hogy az évben két-három ciklust tart és ezen két-nárom ciklusba belésorozza a bűnügyeket olyképp, ha van tíz ügy, akkor tíz ügy kerül az esküdtzék elé, ha pedig van husz ügy, akkor husz ügygyel kell az esküdtzéknek foglalkoznia.

A ciklusok összeállításánál feltétlenül tekintettel kell lenni az esküdt polgárokra is és azokkal még sem lehet úgy rendelkezni, hogy addig legyenek kénytelenek a törvényszék főtárgyalási termében ülni, amíg a főtárgyalásra érett ügyek letárgyalva nincsenek, tekintet nélkül arra, hogy az esküdt polgárok rendes hivatá-

TARCA

Az áldozat.

Irta: C. Sutherland.

Az új iskolák egyike, mely meg nem engedti az oly jelzők használatát, melyek legalább is a tizenharmadik századig vissza nem vezethetők, azt állítja, és tanítja, hogy Scribe óta a fiatal özvegyeket mind eltemették, olyanok többé nincsenek. Ennek az állításnak azonban szerencsére semmi alapja sincs, mint azt a legújabb statisztika győzedelmesen igazolja.

Én csak annyit tudok, hogy nem régiben s nem is olyan nagyon messzire innen, a Rue Nonsseau egyik kis hoteljében, mely alig tíz négyzetméternyi területtel bírt s melyet a rá felkuszó vadszőlő majdnem egészen belepert és eltakart; egyik gyönyörű példánya még mindig élt Louise nak hívták s a házassági szertartás Viry grófnővé tette.

A grófné mindössze huszonkét évet számolt. Kiegészítő részét képezte egy kicsike, fehér, göndörszőrű ölebecske, kinek egész tápláléka reggel egy kis darabka cukor, este pedig egy csipetnyi biscuit volt. Ezt az ölebecskét Ballynak hívták.

Délután négy óra lehetett. Louise ott lebegett a kertnek kavicsos utjain, körülrajongta a rózsabokrokat akár valami kis pillangó s csak

néha-néha állapodott meg egy percre, hogy rózsapiros orrocskáját valamelyik ujonnan kinyitott virág keheiyébe sülyeszse.

Bally örömteli, vig ugatással ugrálta körü az urnőjét; éles fogacskáival teljes erővel belekapaszkodott a kék muszlinruha fodraiba s hátulsó lábacskáit a földnek feszítve, mindenképpen vissza akarta tartani.

Ennek a kölcsönös mulatozásnak a tetőpontját érhatték el éppen, midőn M. Jaques de Beauchamp lépett be a kertbe. A kicsi özvegy amint megpillantotta, hamar egy narancsbokor mögé bujt, de Jaques még hamarabb ott termett s meglepte, homlokon csókolta.

— Oh, M. de Beauchamp! — kiáltotta — ez csakugyan nagyon csunya magától!

Louise középtemetű volt. Kitűnően illet hozzá az özvegyi cím s oly módon viselte, hogy az csakugyan becsületére vált. A fiatal lányka rendesen félénk és együgyű. Pirul, midőn édes anyja utasítását követve, egy szavára engedelmeskedik s éppen olyankor süti le a szeméit, mikor legkevésbé kellene; ami nagyon kellemetlenül hat az olyan emberre, ki nem csupán a szemöldöke megvizsgálására szoritkoznék.

Az özvegynek ellenben joga van rá, hogy mindent meghallgathasson s ha valaki szerelemről beszél vele, legalább tudja, hogy mi is hát voltaképpen az a szerelem.

Louise M. de Beauchamp karjára támaszkodott s együtt mentek be a társalgóba, követ-

ve Bally által, ki nagyon féltékeny pillantásokkal kísérte az udvarlót.

Louise és Jaques nagyon szép egy pár volt s már a lakodalmuk napja is ki volt tűzve. De — mindkettejüknek volt egy rossz tulajdona: M. D. Beauchamp féltékeny, Madame de Viry pedig kissé kacér volt.

— Louise — szölt hozzá a férfi — maga még kétségbe ejt! Azt mondja, hogy szeret: önmaga vallotta meg ezekkel a cseresznyeajkaival: de hogy hibessék én magának, mikor mindenkit boldogít, a mosolyával? Roppant, sőt tulságosan barátságos az első jött-menttel szemben s ha ott látom magát a társaságban, kedvesen, bájosan, vigan, élénken és boldogan, mindig nevetve, kacagva imádóinak nagy köre közepette: lehetetlen elmondanom, kifejezmem, mily iszonyu kinokat és fájdalmakat érezek.

— De hát mit csináljunk, barátom? — kérde Louise. — Vig vagyok, az igaz; de hát bűn ez? És minek förmedjek a férfiakra, kik hozzám csak azért közelednek, hogy oly dolgokat mondjanak, melyeknek a meghallgatása olyan kellemes?

— Maga kacár egy teremtés s a nevetése csak tetézi a kétségbeesésemet, mert ha mosolyog, azt is csak azért teszi, hogy a szép fogait mutogassa. Nagyon jól tudja, hogy milyen igéző, midőn vidáman felkacagva fejecskéjét hátraszegi csak azért, hogy a hattyufehér nyakát megbámultassa.

sukban hosszú időre megvannak-e akadályozva és kenyérkeresetükben érzékenyen megbénítva.

Azért hát tisztelettel kell a tekintetes kir. törvényszék, illetve az esküdtbíróóság elnökéhez az összes esküdt polgárok nevében azt a kérést intéznünk, hogy az ügyek számához mérten az eddig kontemplált esküdtzéki ciklusok száma annyival szaporíttassék, hogy egy-egy ciklus négy-öt napnál tovább ne tarthasson.

Négy-öt napot egy folytában a közérdeknek szentelni szintén nem kevés, de készségesen meghozzák a polgárok ezt az áldozatot, hogy állampolgári kötelességüknek megfeleljenek. Ennél többet követelni nem volna méltányos.

Ismerve az esküdtbíróóság elnökének a jogos és igazságos kérések teljesítése iránti készségét, reméljük, hogy az esküdtzéki intézménynek legalább ezen egy mizeriáján a jövőre nézve segítve lesz.

Dr. Radó Károly.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, november 28.

Arra a hírre, hogy a mai ülés zárt üléssel kezdődik, a karzatok majdnem teljesen üresek voltak az ülés elején. Csak a mikor a folyosókra is kiszivárgott, hogy zajos napirend előtti vita van, szállingóztak be lassanként a hölgyek és érthető kíváncsisággal kísérték a két kuruc képviselőnek, *Mezőssy* Bélának és *Rátkay* Lászlónak *Fejérváry* miniszter ellen intézett támadásait.

Már az ülés előtt izgatottan tárgyalták a baloldali folyosón *Fejérváry* tegnapi, sérelmesnek mondott kijelentéseit. Nagy láрма lesz! — biztatták egymást és ijesztgették a jobboldalakat.

Előbb *Nessi* Pál tiltakozott az ellene felhozott vádak ellen, aztán *Mezőssy* és *Rátkay* igen vehemens hangon támadták *Fejérváry*t, a ki nem volt jelen az ülésen. Azzal fenyegetőztek, hogy egy katonát sem szavaznak meg neki, ha bocsánatot nem kér a Háztól. *Rátkay* László *Szell* Kálmán miniszterelnököt is aposztrofálta és erre fel is állott a kormányelnök, aki ujoól bebizonyította, hogy szinte predesztinálva van ily viharok és szenvedélyek lecsillapítására.

— De hát mivel bizonyítsam a szerelmemet? Mert, hogy azt érzem, az bizonyos. Kérjen tőlem, ami csak tetszik; csak azt ne kívánja, hogy többé ne nevessek.

— M. de Beauchamp nagyon komoly arcot öltött.

— Valamelyik estvén — szolt — azt mondtam nekem, hogy még az életét is ideadná én érettem.

— Én nem kívánok magától annyit, de lása: akarja-e, hogy a világ legboldogabb emberévé legyek?

— Csak egy szavába kerül.

— Még a fájdalom árán is?

— Még azon az áron is.

— No jó; hát áldozza fel nekem a fogacskái egyikét.

— De hát meggondolta-e, hogy mit követel? hiszen ez barbárság.

— Egyetlen egy fogát, a legkisebbet, ezt itt elől, ni! s aztán mosolyoghat és nevethet, amennyit csak tetszik.

— De csunyanak, rutnak fog találni, mitsem akar majd tudni felőlem!

— Esküszöm magának, hogy ez az egyedüli eszköz, hogy nyugodtan élvezhessem a boldogságomat!

A grófné csengetett.

Saint Jean a komornyikja, meghallgatta urnője parancsát s egy negyedóra múlva újból belépett egy ur által követve, ki szerszámdobozt hozott a hóna alatt.

Ezután zárt ülésen beszélték meg a képviselők az országház bajait és hibáit. Erről lapunk más helyén hozunk tudósítást, egyébként az ülés lefolyása a következő volt:

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen voltak: *Szell* Kálmán miniszterelnök, *Lukács* László, *Cseh* Ervin miniszterek.

Elnök fél 11-kor megnyitja az ülést és jelenti, hogy a csongrádi választókerület szavazati jogának felfüggesztése tárgyában hozott képviselőházi határozatot Csongrádon kifüggesztették.

Fischer Sándor előadó betérjeszt három kis sebbszerű közigazgatási jelentést.

Nessi Pál a napirend előtt felszólalva, utal báró *Fejérváry* Géza honvédelmi miniszternek ama tegnapi kijelentésére, melylyel őt azzal vádolta, hogy utcai gyerkőcök élére állott és a csapatok ellen tüntetett. Ezt a laghatározottabban visszautasítja. Akárki mondta ezt a miniszternek, az hazudott. (Tetszés a szélbalon. Zaj.) Kérhőztatja, hogy a miniszter ily súlyos vádat bizonyíték nélkül hozott fel a Házban. (Helyeslés a szélbalon.)

Elnök: A ház belső ügyei megbeszélésére zárt ülést jelent be. Kéri a karzati közönséget, hogy helyeiket hagyják el. (Megtörténik.)

A zárt ülés befejeztével

Láng Lajos kereskedelemügyi miniszter *Kubik* Béla tegnapi interpellációjára felelve jelenti, hogy a *Nessi*-ügyben szóló kecskeméti táviratot a nemzetközi szabályzatban megállapított elvek értelmében nem továbbították, mert sértő tartalma, goromba hangú magántáviratot továbbítani nem szabad.

Kubik Béla nem vette a választ tudomásul. A Ház tudomásul vette.

Elnök a miniszter válasza közben *Pichler* Győzött zajongás miatt rendreutasította.

Holnap az indemnitási vitát folytatják.

TÁVIRATOK.

Tüntetés Spanyolországban.

Barcelona, november 28. Az egyetemi ifjuság tüntetéseket rendezett a miatt a rendelet miatt, amely az egyetemen kötelezővé teszi a spanyol nyelven való tanítást. A rendőrség kénytelen volt közbelépni. Az egyetemet csendőrség őrzí.

Forradalom Haiti-szigeten.

New York, november 28. *Kingston*ból (*Jamaika*) jelenti egy távirat: *Haiti*ből ideérkezett levelek szerint a *haiti* köztársaságban még nagy az izgatottság, különösen *Gonave*sben, a

hol *Nord* tábornok hadsereget gyűjt és állítólag azzal a tervvel foglalkozik, hogy elnökké kiáltatja ki magát. *Nord*nak állítólag már 10.000 embere van és reméli, hogy két hét múlva *Port au Prince* ellen vonulhat.

Az országház mizériái.

(Zárt ülés a képviselőházban.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, november 28.

Az új országházi helyiségek mizériái miatt ma zárt ülés volt a képviselőházban. Az ülésen a Ház engedelmevel jelen volt *Ney* műszaki tanácsos és *Bayer* mérnök. Az elnöklést *Apponyi* Albert gróf átadta *Tallán* Béla alelnöknek, mert maga is részt ohajtott venni a vitában.

Thaly Kálmán volt az első szónok. Felhozta, hogy nagy a légvonat a teremben is a ruhatárakban is, a melyek különben is rosszul vannak elhelyezve. A Házhoz vezető gyalogösvény keskeny, könnyen elgázolhatják az embert az egyre közlekedő kocsik. 450 képviselőnek csak két liftje van, míg a minisztereknek 8—9 lift is rend lkezésre áll. Elismeri, hogy ők súlyosabbak, de az aránytalanság nagy. Aztán magas az elnöki emelvény, alig hallhatók az elnök kijelentései. Az ülés terem szűk és a buffet ellen is sok a kifogás, mert messze van és aránytalanul nagy. Mind e bajokon segíteni kell. (Helyeslés a szélbalon.) A fűtés is egyenetlen. Ezután szóba hozza az ülések idejének megváltoztatását. (*Zajos* ellenmondás jobbról.) Kijelenti, hogy neki mindegy ő nem ohajtja a változást, de aláveti magát a Ház határozatának.

Papp Zoltán: Az ülés terem berendezését kifogásolja. A nyilvánosságot korlátozták. A karzatokon a második sarokban már látni sem lehet, az akusztika pedig mindakét emeleten teljesen rossz, hasznavehetetlen. Parlamenti bizottság kiküldését kéri, amely határozza el, hogy az egész karzatot gyökeresen alakítsák át és a beltívek lebontassanak.

Holló Lajos dicsőri a Ház akusztikáját. Helyteleníti, hogy egyre szidják az építkezést. Az építkezés lehet némely részben kifogásolható, de egész terjedelmében impozáns és hirdeti a magyar parlamentarizmust. Azt kifogásolja ellenben, hogy havas, vizes időben alig megközelíthető a Ház és a gyalogjáróknak is a kocsibejáráshál kell a Házba jönniök. Kéri, hogy a főkaput nyissák meg.

Szell Géza: A külsőségben sem látja a magyar szellemet. Sem a terembiztosoknak, sem a szolgáknak nincs magyar ruhájuk. A gazdálkodást különösen kifogásolja. Nagy a pazarlás. A dijnokok és segédszolgák eddig

— Ki ez az ember? — kérdezte *Beauchamp*.

A kicsi grófnő felelte:

— Ez *Mr. James*, az angol fogorvos.

Azután hamar a boudoirba sietett, az apró *Bally* pedig lecsüggesztett frakkal követte, mint a kutyák szokták, midőn előre megérzik, hogy urukat valami baj éri.

Loise pár perc múlva szegyenkezve és megalázva visszatért s *Beauchamp*-nak odanyújtotta a picike tejfehérű fogacskát, melyet ez ajkaihoz emelt és csókjaival elírasztott. Azután *Louise* menekült s a hálószobájába zárkozott.

Jaques a kicsi fogat aranyba foglalta s medaillon gyanánt, mint valami szent ereklyét hordta a nyakában.

Ettől, a perctől kezdve a grófnő oly mogorvává lön, akár valami apáca lett volna. Nagyon ritkán történt, hogy egy egy futó mosoly jelentkezett az arcán, mint a bujkáló napsugár esős, ködös időben. Kerülte a társaságot és ha néha mégis csak belekerült, csakhamar valami félreesső sarokba húzódott és komoly ábrázattal, akár valami bagoly ült ott, becsukva a száját, mintha börtön ajtaja lett volna.

Jaques többé rá sem ismert s megvallva az igazat, rá sem lehetett ismerni többé.

— Öregszik a szegény grófnő — mondta a nép gonoszabbja. — Nagyon megváltozott; éppen olyan komoly, akár csak valami temetés-rendező.

És *Jaques* szerelmét cseppenként tüneznél látta, mint a hogy a víz is elpárolog a vázából.

Öntudatára ébredt annak, hogy amit rajta legjobban szeretett, az éppen a vidámsága, a mosolya, az a tavaszra emlékeztető örömréte volt. S most már ő maga is komorrá változott; azután az öntudatát elaltatni igyekezett, az esztét törte rajta, miként változtathasson a dolgon, de mennél tovább tűnődött, annál inkább volt kénytelen megvallani önmagának, hogy ő maga az oka szenvedélye csökkenésének.

Valamelyik szép napon egészen kétségbeesve kereste fel *Madame de Viry* házat.

— *Louise*, — szolt, — miközben lábához vetette magát, — igazán szerel-e még mindig?

— Megesküdtem, hogy mindig fogom szeretni.

— Be is bizonyítja szavainak igazságát?

— Egyebet sem ohajtok.

— Ha igazán szerel, tétesse megint be a fogát.

— Hát miféle örültség ez már megint? — kérdezte *Louise*, sirva fakadva. — Ugy-e előre megmondtam, hogy nem fog szeretni többé. Maga is csak olyan, mint a többi férfi mind. És mégis azt mondják, hogy mi gyenge nők vagyunk a szeszélyesek!

28.000 koronát kapnak. Mindenkinék meg kell engedni a Ház látogatását. Hallatlannak tartja, hogy vasárnap 1 koronát kernek minden látogatótól.

Szivák Imre: Első sorban az a kívánsága, hogy ne kelljen bujkálva jönni a Házba. Használhassák a fényes vesztibűlt. A karzat rossz, a második emelet szédítő magasságban van. Még állva sem lehet látni. **A jegyekkel protekciót üznek.** Elmondja, hogy két hölgynek, a kiknek napokkal előbb szerzett jegyeket, a második emelet második sorában adtak helyet, holot az első sorban ismert alakok ültek. A terembiztosok trágár beszédekert folytatnak, a melyek leirhatatlanok. (Nagy mozgás) Az ülés idejét nem akarja megváltoztatni. (Helyeslés).

Apponyi Albert gróf: Még semmi sem késett el. A szolgálaknak azért nincs egyenruhájuk, mert az újak ideiglenesen vannak alkalmazva. A személyszaporításnál nagyon óatosan jár el. Kéri a Házat, hogy bár ő is elenezte a drága Házat, de most már meg van és becsüljük meg. (Helyeslés). Lelkiismeretesen fog eljárni a személyszaporításnál, de a Ház nagy méretei a szaporítást elkerülhetetlenné teszik. A közönségnek általánosságban való bebocsátatása nehéz kérdés. Nincs kifogása az ellen, hogy a főbejáratok használtassanak. Az ellenkezés okvetlenül szükséges a bebocsátásnál. A légfűtés- és léghuzamra vonatkozólag intézkedni fog. A szekrényes szoba az ő eszméje, mert a fiókokba itt benn semmit sem lehet tenni. A közlekedési eszközökről gondoskodni fog.

Buzáth Ferenc tiltakozik az ellen, hogy díjat kerjenek a Ház látogatásáért.

Csivossy Béla háznagy felvilágosító magyarázatai után a zárt ülés véget ért. A konstatált bajokat a gazdasági bizottságban fogják orvosolni.

Az aradi románok aktivitása.

(A „Tribuna Poporului” felhívása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 28

Most, hogy hiteles és nem hiteles forrásokból válsághírek keringenek a levegőben, az oláhok is mozgolódni kezdenek. — A románok között politikai tekintetben tudvalevőleg két elv uralkodik: a *passzivisták* élükön a nagyszabeni „Tribunával”, Ratiu és társaival védelmi álláspontot foglalnak el, a törvényhozásban nem akarnak részt venni, viszont azonban dákóromán törekvéseikkel odáig mennek, hogy Erdélynek Romániához való csatlakozásáról álmodoznak; az *aktivisták* ellenben, tudva, hogy Dákórománia hiu álom, az Ara-

— Louise, könyörgök magának, bocsásson meg! Belátom a vakságomat, — az örütségemet!

— Így hát sajnálja, hogy olyan gyenge voltam és engedtem a kívánságának?

— Megöl a bánat, kinez a lelkiismeret furdalása, hogy olyan kemény lehettem.

— Belátja a követelésének kegyetlen voltát?

— Halálom órájáig szememre fogom lobbantani magamnak.

— Boldog lett volna, ha nem engedelmességekem magának?

— Akármit is szívesen odaadnék, feláldoznék, ha engedetlen lett volna.

A kicsi grófnő vidáman felkacagot s e kacagása közben egész remek fogsora látszott; egyetlen foga se hiányzott!

— Mit jelentens ez? — kérde M. de Beauchamp, kivéve kebeléből a medaillont, melybe mint valami szent ereklje volt erősítve a hozott áldozat kicsi gyöngye.

A grófnő széjjel húzta Bally duzzadozó ajkalt, miközben így szólott:

— Ime itt az áldozat!

— Ah — kiáltott fel M. de Beauchamp, — maga sohasem szeretett, Louise, soha; most már tisztán látom! Maga sohasem szeretett!

Nem is lettek egymásé soha.

don megjelenő „Tribuna Poporului”-val élükön részt akarnak az alkotmányos mozgalmakból, érvényesíteni akarják érdekeiket a törvényhozában is — a mi a legfontosabb — a magyarsággal bizonyos feltételek mellett, melyeket mi el nem fogadhatunk, szívesen szövetkezzenek.

Az aktivisták serege, mint akik valószínűbb politikát vallanak egy idő óta, sok hívőt szerez magának, különösen amióta a magyar sajtó is kezd foglalkozni a nemzetiségek államellenes törekvéseivel. Szócsövük, a *Tribuna Poporului* mai számában elérkezettnek látja az időt, hogy végre a törvényhozásban is részt vegyenek az oláhok. Kétséget állít ide — akár felosztatja Széll Kálmán a Házat, akár nem — az oláhoknak feltétlenül mozgolódnok kell.

— *Le a passzivitással!* — ez legyen a jelszó és kövessék a szerbek és tótok példáját, akik elég ügyesek voltak ahhoz, hogy hangot emeltek véreik érdekében. És folytatja:

„... amit nem értünk el a passzivitással, kíséreljük meg az aktivitással. És akár felosztatja Széll a Házat, akár nem, nekünk oláhoknak komolyan kell gondolkoznunk, el kell hagynunk ezt a nagy nembáramságot, hogy erősen szervezkedve, a győzelem biztos reményében léphessünk a választási harcokba... És jól értsük meg itt nem arról van szó, hogy hányan fognak győzni a választásokban, hanem arról van szó, hogy az alkotmányos harcokban való részvétel által szervekedjünk. A múltban szervezve voltunk a nemzeti konferenciák által. Választottunk bizalmi férfiakat. Szembenben gyülekeztünk, nemzeti bizottságot választottunk és elmondtuk véleményünket a politikai helyzetről...”

Felhívja tehát az oláhokat, hogy törekedjenek a Házba jutni és ott az oláh érdekeknek mindenképen érvényt szerezni. Habár világos, hogy az aktivisták sem épen tisztakezűek, szívesebben látjuk őket, hogy végre tisztázódjanak a nézetek a román kérdésről.

Főhadnagyból — ingyenes halott.

(Egy megszakadt karriér.)

Arad, november 28

Ingyenes temetés vott ma a főváros egyik kórházából. Egyszerű, fekete deszkakoporsóban vitték ki a keresztúri temető új lakóját, haragszó, kíséret nélkül. Az elhunyt Budapest előkelő társadalmának jól ismert alakja volt: H. Kálmán harminckét esztendőes tűzérőhadnagy. Két évvel ezelőtt még a tűzérőkaszárnyaiban lakott s képzettségével, kellemes modorával kedvelté tette magát tisztársai és főleg valói előtt is.

H. sokáig udvarolt egy ismert szép asszonynak, aki halálosan szerelmes volt a magas, szőke katonatisztbe. Ez azonban hirtelen megunt a viszonyt s egy dús gazdag leányhoz kezdett járni, a kit nemsokára el is jegyzett.

A szép asszonynak nagyon fájt a főhadnagy hűtlensége és mindenáron meg akarta bosszulni magát. Levelet irt a főhadnagynak s a Váci utcába, ahol nem kelthetett feltűnést a találkozásuk, légyottra hívta. A férjének pedig azt mondotta, hogy H. őt egyre üldözi szerelmével s minduntalan találkára hívogatja. Elmondta azt is, hogy legutóbb a Váci utcába, a Haris-bazár elé hívta.

A fölizgatott férj a találkára tűzött napon feleségével együtt várta a főhadnagyt az említett helyen. Mikor H. odaérkezett, hevesen reátámadt, a miért a feleségét folyton üldözi. A főhadnagy természetesen tagadta, hogy az asszony után járna. A férj azonban nem hallgatott rá. Oldalt került a tiszt mellé és mikor azt az asszony is megtámadta, kirántotta a

kardját és beszaladt vele a Váci-utca 28. szám alatt levő házba, egyenesen a térparancsnokságra, ahol a kardot átadta a szolgálattevő segédtisztnek és jelentést tett a dologról. A főhadnagy ellen vizsgálatot indítottak és mint, hogy nem tagadhatta a tényt, megfosztották rangjától.

Szomorú napok következtek ezután rája. Hosszu ideig járt kelt, hogy tisztességes polgári állásra tegyen szert, amivel megélhetését biztosítsa. Végre is kénytelen-kelletlen napidíjasként lépett be a kereskedelemügyi minisztériumba, ahonnan azonban nemsokára elbocsátották. Ezután egy ideig ismét állás nélkül bolyongott a fővárosban. De büszke természete nem engedte sokáig vinnie az ingyenélő életet, rokonaitól elvált s minden segédlem nélkül maradván, a legnagyobb nyomorba jutott.

Két héttel ezelőtt a Sziv utcában erőtlennül rogyott össze, anuyira kimerült a nélkülözéstől, az éhségtől. A mentők kórházba szállították. A boldogtalan férfi szervezetét azonban a szörnyű inség egészen tönkre tette s nem tudták megmenteni. Tegnapelőtt megváltotta a halál szenvedéseitől.

Az esetnek utólag megbató epilógusát jelentik. Délután egy gyászruhás öreg asszony jelent meg a temetőben, névszerint özvegy Reisz Ervinné, aki koszorút helyezett a frissen hantolt ingyen-sirra. A megtört matrona fiát is megfosztották egykor a tisztirangjától olyan cselekedet miatt, amelytől távol volt minden bűnös szándék. Annak idején H. főhadnagy volt az egyetlen, aki ellene szavazott a Reisz megbüntetésének.

A „Boros Beni” motorkocsi.

(Az első próbamenet a városban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 28.

Holnap, szombaton délbén tizenkét órakor először fog végig robozni a Boros Beni-téren, a József főherceg és Andrássy-utakon egész a Szabadság térig az arad csanádi vasutak motoros kocsija. Holnap fogja a műszaki felülvizsgálatot megtartani a magyar vasuti és hajózási felügyelőség kiküldött főmérnöke s ebből az alkaiomból próbamenetet tartanak az új kocsival.

Reggel kilenc órakor indul el az automobil a vasuti indóháztól s magával vivén a hajózási és vasuti felügyelőség kiküldöttjét, a csanádi vasutak képviselőit, s a város részéről Sárkut Domokos főkapitányt és Virágh Lajos főmérnököt, megteszi az utat Aradtól Battonyáig és vissza.

Aradra délbén érkeznek meg a műszaki felülvizsgálók s itt bejönnek a városba egész a Szabadságtérig. Ma délután két órakor már megtartották az első próbamenetet is, amely alatt a motorkocsiban Deimel württembergi autóműgyáros, aki a csanádi vasutak motorját is készítette, továbbá Medveczky Ede főfelügyelő, Gellényi Ernő főellenőr, Zinner Béla főmérnök és Kovács Antal rendőrhadnagy ültek. A kocsit az arad csanádi vasutaknak a pálya udvaron lévő fűtőházából indult ki s a Pécska Battonyára vezető síleken haladt egészen a *bursáki kitérőig*, amely most készült el.

Az új váltónál átment a motoros kocsit a lóvasut sínre, s azon jött be a pécskai uton végig az állomásig s onnan tovább a városba a Miksa-utcán végig, a Jándor hidon keresztül egészen a D-ngr-nazig. Itt a lóva utaknak találkozzuk és ki-erőjük van, ezt na-znalták föl arra, hogy a motorkocsit hoz csatolt különkocsit hatrakapcsolják. Innen aztán visszament az automobil a pályaudvarra.

A próbamenet kifogástalanul sikerült s akadály nélkül ment végbe. A motor fennakadás nélkül működött s csak az új váltókon és összekötő-síneken kell még valamelyes javításokat eszközölni.

A motorkocsi igen hasonlít az új lovasúti kocsikhoz, ezeknél azonban jóval szélesebb. Két osztályra van osztva, egy I-ső s egy III ik osztályra, összesen 48 helylyel, melyből tíz ülőhely esik az első osztályra. A mellék-kocsiban, melyet az utasok számára képest a motoros kocsinhoz csatolnak, csak harmadik osztály van. A főkocsi aljában van elhelyezve a motor-készülék, melynek indító- és fékező szerkezete a kocsi két végén lévő folyosón kezelhető. Ugyanitt csengők is vannak a budapesti villamos vasutakéhoz hasonló szerkezettel.

Az automobilnak neve is van, mint a csanádi vasutak valamennyi mozdonyának. De míg ezeket az egyes állomások neveiről keresztelték el, addig a motorkocsi az arad csanádi vasutak nagyevű volt vezérigazgatójának: *Boros Beninek* nevét viseli. Az ő nevével nevezték el az első kocsit, melynek két oldalán fényes rézbetűkből készített, ez a felírás áll:

Boros Beni I.

A motorkocsi az eddigi tervek szerint tudvalegőleg december hó 3-án fogja megkezdeni a közlekedését.

SZÍNHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Szombat: Casanova, operette. (Páros bérlet.)
Vasárnap: Délután: Kis Kohn, bohózat. Este: Casanova, operette. (Páratlan bérlet.)

* **Casanova új szereposztással.** Szombaton este ismét Casanova kerül színre; s az előadásnak érdekessége, hogy új szereposztással megy. Az előjáték és utolsó felvonás női szereplője ezúttal is *Róssa Lili* lesz, valamint Casanovát is újból *B. Szabó* játssza. Pompadour márkiné szerepét *Zilahy* vette át *Parlagi* Kornéliától, ki viszont új alakban mutatkozik be, mint *Marion*. Új lesz a sátán szerepében *Polgár*, s mint *Barbarina Bejczy*. A szép zenéjű operett, mely eddig is erősen vonzotta a közönséget ezzel a felújítással kettős érdeklődésre tarthat számot.

* **Almásy Lola vendéjátéka.** A *P. H.* ban olvassuk: *Almásy Lolát*, a Magyar színház tagját, az aradi színház igazgatója vendégszereplésre kérte fel. A kisasszony a jövő héten több estén át a *Loute* címszerepét fogja Aradon játszani.

* **Vadák egy szinigazgató ellen.** A minap mi is közöltük a budapesti *Új Hírek* című estilap nyomán, hogy *Szalkai* Lajos miskolci szinigazgató ellen működő tagjai súlyos becsületét érintő vádakát emeltek. Most *Szalkay* nyilatkozatot tesz közre a nevezett lapban. Az igazgató rendre megcáfolja a vádakát s nyilatkozatát így fejezi be: Én úgy a miskolci szinügyi-bizottság, mint a miskolci közönség bizalmát birom és ez fényesen megnyilatkozott pár héttel ezelőtt, amikor a színházat pályázat mellőzésével ismét nekem adták. Ha a cikkirő által kifőzött támadásnak egy századrésze volna csak igaz, úgy bizonyára megvetéssel fordulna el tőlem Miskolc város közönsége. Végül kijelenti, hogy a hír szerzője ellen feljelentést tett a bíróságnál.

* **Pethes Imre**, az aradi színház volt tagja, a ki még tavaly egyik legkiválóbb és legnépszerűbb művésze volt a temesvári színháznak s azóta a Vígyszínháznál működött, mint már megírtuk, január elsején visszamegy a vidéki színpadra. Pethes maga kérte szerződése felbontását a Vígyszínháznál, a hol nem elég tág tér nyílt művészetének. *Makó Lajos*, a debreceni színház igazgatója, kapva kapott

az alkalmon és *Pethes Imrét* fényes feltételek mellett most január elsejétől szerződtette. *Pethes* egyébként, mint egy temesvári lap írja, *Somló Sándor* igazgató a *Nemzeti Színházhoz* áhárja szerződést és a tárgyalások ez irányban már folynak.

* **A Grünfeld-Bürger négyes és Szoyer Ilonka** hangversenyének műsora a következő:

1. Beethoven-kvartett. Es dur op. 74. (Hárfa kvartett): *Grünfeld, Sopronyi, Berkovits, Bürger*.

2. *Maillard*: Aria a Remete csemettyűje című operából. Éneklő *Szoyer Ilonka*.

3. *Csello szóló*. Előadja: *Bürger* a) Schuman: *Fräumerei* b) *Moskovszky*: *Guitare — Tarantella*.

4. *Glazamor* Noveletten: a) *Au Espagnole* b) Interludium c) *Valse*, d) *Orientale*. *Grünfeld, Sopronyi, Berkovits, Bürger*.

5. *Leoncavallo*: a) *Madárdal* a *Bajazz* operából. b) *Müller* *Staccato* flotta. Éneklő: *Szoyer Ilonka*.

A hangverseny folyó hó 30-án vasárnap délután lesz a *Fehér Kereszt* nagytermében. Jegyek *Révész Nándor* könyvkereskedésében. (Telefon 265) kaphatók.

Válságok a kabinetben.

(Apponyi és Fejérváry konfliktusa.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, november 28.

A mai nap váratlan szenzációkat hozott a politikai életbe. *Fejérváry Géza* báró honvédelmi miniszternek a képviselőházban tegnap elmondott beszéde adta meg az alapot és az okot azokra a válság-hírekre, amelyek magának a honvédelmi miniszternek és *Apponyi Albert* gróf házelnöknek lemondási szándékát terjesztik.

A holnapi ellenzéki lapok a legkönyebb formában közlik azt a hírt, hogy a honvédelmi miniszter és egyrésztől *Szell Kálmán* miniszterelnök, másrésztől pedig *Apponyi Albert* gróf között *Fejérváry* miniszternek a Nessi-ügyben tegnap elmondott beszéde miatt olyan nézeteltérések merültek föl, hogy a konfliktus csak lemondás által lesz megoldható.

Tény az, hogy *Fejérváry* miniszter ma felutazott Bécsbe, s ellenzéki körökben arra magyarázzák, hogy ez lemondásával van összefüggésben. Más forrásból azt a tudósítást kaptuk, hogy a miniszterelnök *Fejérváry* pártján van, ennek tegnapi kijelentéseivel, amelyek a válságot előidézni hivatják, a kormányelnök azonosítja magát s mai képviselőházi felszólalásában meg is védte azt — szemben *Apponyival*, aki tegnap az ellenzék aposztrofálására enyhe formában ugyan, de tényleg dezavualta *Fejérváry Géza* bárót.

Apponyi Albert gróf ezután tette meg az elnöki kijelentést, amely a honvédelmi minisztert dezavualja, a következőkben:

— Kijelentem — ugymond — hogy minden oly intézkedés előtt, amelyet a Ház a maga szuverénitásban tesz, minden hatóság feltétlenül meghajolni köteles.

Az előzmények.

Az egész forradalom a Nessi-ügyből indult ki. ismeretes, hogy annak idején gróf *Apponyi* indítványára a Ház elhatározta, hogy átírja a becsületügyi választmányhoz: függessze fel a Nessi ellen való eljárást mindaddig, míg a mentelmi ügyben a Ház nem határoz. Később *Fejérváry* ezt ellenezte, végül azonban, hogy a nyílt konfliktust elkerüljék, a Ház kénytelen volt odamódosítani a határozatot, hogy nem a becsületügyi választmányhoz, hanem *Fejérváry*hoz fog átírni. Tegnap aztán a honvédelmi miniszter azzal kezdte, hogy

ő ugyan e határozat előtt meghajolt, de csak előzékenységből.

Hiába harsogták a baloldalról, hogy ez „kötelessége” volt, a honvédelmi miniszter nem enyhítette meg a kijelentését. Sőt tovább ment. Mikor arra hivatkozott, hogy a katonaság respektálja a törvényeket, *Ugron Gábor* megkockáztatta a közbeszólást, hogy: „ez nem áll”. *Fejérváry* erre a következő kijelentést tette:

— *Ugron* ur véleményére nem vagyok kíváncsi; beszéljen ő csak a székeleinek!

S hangsúlyozta továbbra is azt a kijelentését, hogy ő a Ház határozatát csak udvariasságból vette tudomásul.

Az ellenzék részéről még a tegnapi ülésen *Rátkay László* tiltakozott a honvédelmi miniszter inkriminált állítása ellen a következő beszéddel:

A Ház méltóságára vigyázni, igaz, hogy első sorban az elnök kötelessége, de egyúttal mindnyájunknak is kötelessége. És azt niszem, t. képviselőház, nem is történhetett másképpen, mint hogy a zajban, a közbeszólások morájában az elnök ur nem hallotta azokat a szavakat, a melyeket a honvédelmi miniszter ur beszédéből most ismételni akarok és rá akarok mutatni arra, hogy a Ház méltósága azok által meg van sértve.

A honvédelmi miniszter ur beszédének elején ezeket a szavakat mondotta, hivatkozva arra a határozatra, melyet a *Nessi Pál* ügyében legesleges alkalmmal a Ház elnöke jelentett ki, midőn felfüggesztetett a további eljárás, ezt mondotta a t. honvédelmi miniszter ur (olvassa): „Csak előzékenységből hajoltam meg a Ház határozata előtt.” Ugy-e bár, jól idéztem, t. honvédelmi miniszter ur? Hát, t. képviselőház, ha a honvédelmi miniszter ur eme szavaival nem akart semmi alkotmányjogi háttérrel érinteni, hanem csak odavetve, mondjuk, — hogy megadjam az alkalmat és az arányhidat is a t. honvédelmi miniszter urnak, — hogy talán csak véletlenül ejtette ki ezeket a szavakat és kész ezeket visszavonni: akkor, t. Ház a kérdés tisztázva van. Ha azonban a honvédelmi miniszter ur, mint felelős miniszter tudatosan mondotta ennek a Háznak, hogy csak előzékenységből hajlik meg határozata és akarata előtt, és joga volna meg nem hajolni és félre is tette volna a Ház határozatát, akkor én ezen kijelentéssel a Ház méltóságát megsértve látom és kérem a Ház elnökét, mindnyájunk és a Ház méltósága nevében, szólítsa fel a honvédelmi miniszter urat, hogyan értette ezt a kifejezését; és abban az esetben, ha a honvédelmi miniszter ur megismételné azokat, az elnök ur óvja meg a Háznak méltóságát.

Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter: T. képviselőház! *Rátkay László* t. képviselő urnak igaza volt, a midőn szóról-szóra idézte az én szavaimat: igenis azt mondtam és mondtam pedig azért, mert én megtettem azt, dacára annak, hogy a létező, ő Felsője által szentesített (*Nagy zaj. Elnök csenget.*) törvényben gyökerező katonai szabályzat engem arra fel nem hatalmazott és így én tulleptem a hatáskörömet a katonai szabályzatokkal szemben és azért mondom, hogy a t. Ház iránti előzékenységből mégis megtettem.

A viharos ülés előtt.

Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter már a csütörtöki viharos ülés előtt közölte *Szell Kálmán* miniszterelnökkel és *Apponyi Albert* gróf házelnökkel, hogy milyen kijelentést szándékozik tenni. Mind a ketten kérelték, s mindent elkövettek,

hogy álljon el szándékától, Fejérváry azonban hajthatatlan maradt.

— Elhatározásom — mondta — megmásíthatatlan. *Ezzel tartozom katonai mivoltomnak és a hadseregnek.*

Apponyi erre nyomban kijelentette, hogy *dezavualni fogja.*

Mint ellenzéki körökben hirt jár, a *miniszterelnöknek is es volt a szándéka*, de mégis elállott tőle.

Ez az előzmény. Az ülés folyamán aztán Fejérváry beváltotta, amit ígért. A honvédelmi miniszter, ki eddig csak közbeszólásokkal verkedett a függetlenségi-ekkel s bár ezek a röpködő és sustorgó szavak és mondatok összegyűjtve elérnék egy nagy beszéd terjedelmét, elmondott egy rövid beszédet, s ezzel nagy vihart vert fel. Nem is a beszéd csinálta ezt, hanem annak csupán ama passzusa, hogy a Háznak a Nessi-ügyben hozott határozata előtt csak *előzékenységből* hajolt meg.

A miniszterelnök.

A képviselőház mai ülése előtt, ellenzéki részről határozott formában beszéltek, hogy Széll Kálmán miniszterelnök kijelentette, miszerint *az ülésen dezavualja Fejérváryt.* A miniszterelnökben a szabadelvű pártklub hangulata érlelte meg ezt az elhatározást. A klubban ugyanis csütörtökön este szenvedélyesen vitatták ezt az ügyet, és a párt többsége, s különösen a volt nemzeti párt tagjai megbotránkozásuknak adtak kifejezést a honvédelmi miniszter kifejezése fölött.

A mai ülés előtt még — mint az ellenzéki forrás mondja — Széll Kálmánnak meg volt a szándéka, hogy dezavualja Fejérváryt. Közvetlenül az ülés megnyitása előtt *Lukács László pénzügyminiszter be-szélte le a miniszterelnököt a nyilatkozatról.* Az esetleg bekövetkező kormányválságnak — ugymond Lukács — beláthatatlan következményei lehetnének. Fejérváry különben ugyanis megválna a kabinetből.

Egyébként *Lukács László pénzügyminiszter* is azok közé tartozik, akik bosszúsággal nyilatkoztak Fejérváry eljárásáról.

A képviselőház mai ülésén a honvédelmi miniszter *nem volt jelen.* Széll Kálmán több ízben telefonon kérte a képviselőházba Fejérváryt, mert értekezni akart vele, Fejérváry azonban nem ment oda, ma délután háromnegyed 2 órakor *ellenben elutazott Bécsbe.*

A Ház mai ülésén.

A képviselőház mai ülésén újból heves jelenetekre adott okot a honvédelmi miniszter kijelentése. Az ülés erre vonatkozó része a következőképen folyt le:

Elnök jelent, hogy Fejérváry miniszternek egyik tegnapi kijelentése tárgyában Mezőssy Béla és Rátkay László a napirend előtt felszólalni kívánnak. Ő azonban a szabályok értelmében csak Mezőssynek engedte meg a felszólalást. Kérdi a Házat, hogy megengedi-e Rátkaynak is ugyanezen ügyben a felszólalást?

A Ház megengedte.

Mezőssy Béla: Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter tegnap kétszer súlyosan megsértette a képviselőház tekintélyét. (Zajos helyeslés a szélbalon.) Fejérváry ama kijelentése, hogy csak előzékenységből tett eleget a Ház határozatának, arcpirító. (Zajos tetszés a szélbalon.) Ez nem egy alkotmányos miniszter kijelentése volt, hanem egy nyílt, nem is álcázott abszolút kormányzóé. (Nagy zaj.) Szavai ép oly szomorúak, mint szégyenletesek. Fejérváry miniszter csak egy felelősséget ismer: a felelőséget, de ezt a felelősséget lefelé nem ismeri. (Zaj.) Fejérváry beszédéből a kamarilla ósdi szellemé ri-

ki. (Tetszés a szélbalon.) Tudja meg a miniszter, hogy a szuronyokra lenet támaszkodni, de ráülni nem. (Zaj) Jól tudja, hogy a miniszternek ugy az indeminánel, mint a katonai javaslatoknál vis-za lehet adni a kölcsönt.

Felkiáltások: Vi-sza is adjuk!

Mezőssy: Az olyan miniszter, a ki ilyet mond, az nem alkotmányos miniszter és ha van még igazi ellenzék, akkor ez a miniszter ettől a Háztól többé egy katonát sem kap. (Nagy zaj a szélbalon.) De van egy más megjegyzés is. A mikor az elnök Fejérváry tegnapi kijelentésére olyan enunciaciót tett, a melyet minden képviselőhöz csak viharos tetszéssel fogadhat, az egész jobb oldal hallgatott. (Nagy zaj a bal- és szélsőbaloldalon.)

Felkiáltások jobbról: Nem igaz! Nem hallgattunk!

Mezőssy: Ellenben viharosan tapsolt Fejérváry kijelentésének és az olyanképen tünik fel, mintha valaki kezét csókolná annak, aki arcul üti. (Nagy tetszés a szélbalon.) Ugy látszik, hogy a törvény csak pórháló, a mely a kis legyeket megfogdossa, de a darazsak erőszakkal szakítják ő-szét. Pártja nevében elégtételt kér Fejérvárytól a Ház súlyos megsértésért. (Zajos tetszés a szélbalon.)

Kubik Béla (kiabálva): Ugy-e Önök...

Salacz Gyula (ugyanoly hangon): Ugy-e! Ugy-e! kiabálni mi is tudunk! (Nagy zaj az egész Házban.)

Elnök: Csendet kér mindkét oldalon.

Rátkay László: Nem egyéni büszségből beszél, hanem azért, mert súlyos alkotmányjogi sérelemlről van szó. Hogy lehet ilyen miniszternek, mint Fejérváry, a nemzet legdrágább kincsét, a véradót megszavazni? Az elnök tegnapi kijelentése nagyon helyes volt. (Zajos helyeslés a szélbalon.) Eljen az elnök! (Éljen!) Kérdi, és tudni akarja, hogy alkotmányos miniszter üle a honvédelmi miniszteri székben, vagy tábornagy? (Nagy zaj) Ha miniszter ül ott, akkor vissza kell vonnia tegnapi kijelentését és bocsánatot kell kérnie a Háztól. (Zajos tetszés a szélbalon.) Addig pedig míg ezt meg nem teszi, nem tárgyalnak vele. (Nagy zaj) Es ha a miniszter nincs itt, feleljen Széll miniszterelnök, hogy milyen ember ül a kabinetjében? Addig nem tárgyalunk. (Helyeslés a szélbalon.)

Széll Kálmán miniszterelnök: Azért nem szólalt fel az elhangzott mentelmi vitában, mert a Ház mentelmi jogát privilégiumnak, a Ház függetlensége kérdésének tekinti. (Általános helyeslés.) Nem tartotta helyesnek, hogy mint a kormány feje állást foglaljon. (Zajos helyeslés) Mert ezt nem tekintti hatalmi kérdésnek és nem akarja a Házat preokkupálni ez ő nézetével. (Általános zajos helyeslés) Nagyon természetes, hogy Fejérváry Géza báró, mint alkotmányos miniszter ül itt. Olyannak tekintette magát és olyannak tekintetett mindig. (Éljenk helyeslés jobbról.)

Fejérváry miniszter tegnapi beszédében helyeselte, hogy a Ház megvoni akarja mentelmi jogát és meghajolt jogai előtt.

Kubik: Nem hajolt me! Ezt nem mondta!

Széll miniszterelnök: De igeis meghajolt és ezt ki is jelentette, szó szerint felolvassa Fejérváry szavait. (Tetszés). A mi a kifogásolt kijelentését illeti, nem akart és nem is akartott a Házzal ellentétbe helyezkedni és a Ház tekintélyét megsértetni. (Elenk tetszés jobbról). Ne élesítsék ki az egyes szavakat és nyugodjanak meg az elnök kijelentésében, és ezzel tekintsék befejezettnek az ügyet. (Éljenk helyeslés jobbról. Nemi ellenmondások a szél-szélbalról.)

Apponyi lemond.

A kombinációk tömkelegében tévelyegtek még a politikusok, mikor újabb kombináció lépett előtérbe.

Mint jól értesült helyről tudatják velünk, *nem lesz sem kormány, sem miniszterválság*, hanem ezek helyett *elnök-válság*. Az a konfliktus, mely Fejérváry honvédelmi miniszter és Apponyi Albert gróf, a képviselőház elnöke között támadt, szakítást eredményezett, s Fejérváry ez ügyben ment Bécsbe.

Azt hiszik, hogy Apponyi ebből levonja

a konzekvenciákat és *beadja az elnökségről való lemondását.*

A hivatalos cáfolat.

Ami ilyen híreknél elmaradhatatlan, a hivatalos és félhivatalos cáfolat, az most sem hiányzik. A kormány kövön nyomott hivatalosa: a *Bud. Tud.* azt írja, hogy semmiféle válságról, sem kabinet-, sem miniszter-válságról szó sincs.

A *P. H.* és a *M. N.* pedig jelentik azt, hogy Fejérváry Bécsbe utazott, de hozzá teszik, hogy ezt a hirt csak azért regisztrálják, mert egyes lapok a honvédelmi miniszter elutazását miniszter-válsággal hozzák összefüggésbe. Alaptalannak mondják ezt a kombinációt, Fejérváry utja nincs összefüggésben a képviselőházban történetekkel miután az már napokkal előbb elhatározott dolog volt.

A válsághíreket természetesen nagy érdeklődéssel tárgyalták ma a folyosón és a pártkörökben. Ugy hírlik, hogy a holnapi ülésen napirend előtt közvetlenül a kormánytól fog felvilágosítást kérni az ellenzék a válsághírekről.

Fővárosi tudósítónk a válsághírekkel kapcsolatban azt jelenti, hogy az ellenzék vezetőférfiai kijelentették volna Széll Kálmán miniszterelnöknek, hogy *ha Fejérváryt lemondattja a honvédelmi minisztersegről, ennek ellenében hajlandók a katonai javaslatok elfogadását meg nem akadályozni.*

SPORT.

+ Az aradi tornaegyesület választmánya e hó 29 én, szombaton délelőtt 12 órakor ülést tart a pogári fuiskola tanári gyűlés termében. Fontos tárgyak lévén napirendűn, a választmány tagjaiak teljes számban való megjelenést kéri az elnökség.

Magyar leányból királyné.

(Egy magyar mérnök leánya és az egyiptomi alkirály.)

Arad, november 28.

Huszonöt évvel ezelőtt egy előkelő magyar mágnás feleségül vette egy i-mert osztrák mágnás-családnak a tagját: *Van der Lilie* grófnőt. Néhány évig boldogan, vagy legalább is meglegedetten élt a grófi pár, míg fel nem tűnt a szemhatáron egy magyar *Dorlay Fülöp*, aki keserves demokrata munkával, agyának erejével vívott ki magának pozíciót a társadalomban, nevet a feltalálók sorában. Ez a selfmade-man *Puskás Tivadar* volt, a hírneves elektrotechnikus, a „Telefon Hirmondo“ feltalálója. *Van der Lilie* grófnő beleszeretett a munka embérébe, elvált grófi urától és feleségül ment *Puskás Tivadar*hoz. Valamivel elválása előtt egy kis leánygyermek született, akit első férje grófi nevével, *gróf T. Juliának* anyakönyvezték. A gróf nem adta ugyan beleegyezését, hogy az újszülött a nevével visse je, mindazonáltal az anyakönyvben még most is gróf *T. Juliának* szerepel, a mikor már huszéves szép hajadon.

Julia grófnőből azóta ugyanis viruló szép leány lett, aki feltűnést keltett mindenütt a nagy világon, ahol csak anyjával megfordult. Jártak idegen országokat, megjelentek mindenütt, hol pénz, izlés, fényűzés paradicsommá változtatja a földet és hogy hogy nem, eljutottak abba az országba, ahol a piramisok emelkednek, a szfinxek rejtelmesen mosolyognak, a Memnon-szobrok zengenek, ahonnan a legjobb cigaretták jön és ahová azok mennek, akiknek a tud-jét megrongálta a legjobb cigaretták. Szóval eljutottak Egyiptomba.

Kairóban, a szép fővárosban megismerked-

tek a kedivével, Abbas pasával, aki bár Egyiptom alkirálya, de európai műveltségű férfi és ha nem csalódnunk, a bécsi Terézianumnak volt a növendéke. Eddig van a modern kozmopolita regény, amilyen csak Jean Lorrain tollából szokott fakadni.

Most következik a keletien fantasztikus rész, amelyet már Aladin csodaámpása világít meg:

Egyszer volt, hol nem volt, messze Magyarországon volt egy gyönyörű tündér, aki méltó lett volna rá, hogy Mohammed paradicsomának hurijai közé sorozzák. A bülbül-zavutündér elvarázsolta, rabjává tette a pálmák országának királyát, aki országában nagy elhatározottságában egyre sápadabb és sápadtabb lett, mint az ezüstszarvu hold a Boszporusz moraja felett. Nem bírta tovább szíve terhét és utra kerekedett nagy Magyarország felé. Megérkezett a gyaurok fővárosába és végre eljutott egy kis aranyalkitkába, ahol szíve madara volt fogva. És a pálmák fejedelme így szólt a rózsás színi magyar tündérhez:

— Jer, jer velem a halkan suhogó pálmák napos országába, hol arany rezeg a legkisebb cserje levelein. Nem neked való ez a szürke ország, te csak eltévedél ide. Jer, jer velem az én hazámba, ahol illatos gulisztánunkban fogjuk tépdasni a szerelem rózsáit. Feleségem-mé teszlek és tied leszen a három minden méze, illata, Édené!

A lilomnyaku tündér lehajtotta a fejét és szólt:

— Megyek veled . . .

A magyar királyi belügyminisztérium nem szokott szerepelni az Ezeregyéj mesében, de ezuttal kénytelenek vagyunk neki is szerepet osztani. T. Julia grófnő ugyanis folyamodott a belügyminisztériumhoz, hogy adjanak neki Egyiptomba szóló utlevélet. Az utlevél megszerzése azonban némi nehézségbe ütközött, mert a grófnő nevének anyakönyvezése most sincs rendezve. A belügyminisztérium ideiglenes utlevél-igazolványt adhatott csak neki, de a szépséges grófnő így is elutazott. Elutazott az orient express vonattal a csodák, az álmok hazája felé . . . Talán azóta már Abbas pasa háremének kerevetén gondol néha vissza az — Andrásy utra, vagy a Váci-utcára.

TANÜGY.

Tanító gyűlés.

(Gyakorlati tanítás. — Az ifjúsági-egyesületek.)

Arad, november 28.

Az Aradvidéki Tanítóegyeület fiókjai között legmunkásabb az aradi. Ezt a munkásságot indokoltá teszi az, hogy tagjai jöhettek össze legkönnyebben s mindig akad vállalkozó, ki vagy tanítási módszert mutat be, vagy valamely aktuális kérdéstről érkezik. Ez pedig kinálkozik bőven.

A tegnap tartott ülésen gyakorlati tanítást tartott Maurer Mihály, felolvasott az ifjúsági egyesületekről Vagács Agoston. Mind a kettő érdekes volt, hálas is volt érte a figyelmes hallgatósága. A tanításra igen sok szülő is eljött, kiket érdekelt a tanítói mesterség.

Harmadik tanítása volt annak a ciklusnak, amelyet Maurer Mihály, a hangoztató módszer lelkes híve bemutatni ígért. A régi hangoztató módszert követi, de tanításánál minden eszközt felhasznál annak élénkítésére. S éppen ez a fő. A gyermek figyelmét lekötni, s a legközönségesebb dolgot érdekesen előadni, kíváncsiságát felkeltetni: ez a tanítói mesterség titka.

Új betűt ismertetett, s a bevezetés egy kis történet volt. A történet hőse a tanulandó hang, amelyet a mese végén vígan pattogtat minden gyermek. Utána az írás, olvasás már igen könnyű.

Az ifjúsági egyesületekről olvasott fel Vagács Agoston, kit e kérdés tanulmányozásával az uttelepi tantestület is megbízott. Alaposan tanulmányozta e kérdést, s arra az eredményre jutott, hogy ezek szervezése nálunk csak melldő munka lenne. A város társadalmának pártolásától szerezni az anyagi eszközt, hozzáifjúságot találni, mely ily dolgokért lelkesezik, nagyon is kétséges. Inkább cérazvezetőnek tartaná, ha iskolai körök alakításával oly nemzedéket nevelnénk, a melylyel lehet ily célú intézményeket megvalósítani. Egy pedagógus véleményét is idézte, ki e helyett inkább egyéni nevelést a jellem fejlesztést s az önmunkásság fokozását ajánlja.

Határozatot nem hozott a gyűlés, hanem áttette a kérdést az egyesület elnök-égéhez.

Az ülés végén Király Márton igazgató emlékeztet meg az aradi fiók-bizottság buzgalmáról s indítványára a gyűlés Söfalvi György elnöknek s Czobor Ottó jegyzőnek köszönetet szavazott.

Taaffe grófné regénye.

(Az elutasított válókereset.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 28.

Ismeretes az a szerelmi regény, s ezzel kapcsolatosan az a válóper, a melynek hősei Taaffe Ilona grófné, a férje Mattencloit Richárd csehországi nagybirtokos és Feldmann Gyula kassai fiatal orvosszigorló.

Báró Mattencloitné egy osztrák fürdőhelyen megismerkedett Feldmann zsidó vallású szigorló-orvossal, s annyira beléjészeretett, hogy családja minden ellenzése dacára elhatározta, hogy férjétől elválik, s nejevé lesz a fiatal embernek. Hogy ezt elérhesse Budapestre jött s a magyar honosságot megszerezve, megindította férje ellen a válópert.

Válókeresetében eimondotta, hogy férje oldalán nem érzi magát boldognak s hogy az együttélés súlyos beteggé teszi. Báró Mattencloit Richárd ellenben nem ismerte el a magyar bíróság illetékességét keresetében. A bíróság ítéletileg kimondotta a válást a férj vétkeességéből; a férj illetékességi kifogásait pedig elutasította.

A tábla az elsőbíróság ítéletét helybenhagyta. A kir. Kuria pedig félévre elutasította a válástkerő Taaffe grófné keresetét, azzal, hogy ez idő letele után újra kérheti a válást. A kitűzött terminus után Taaffe Ilona grófné újra kérte a válást, melyet a törvényszék és a kir. tábla ítéletileg kimondott újra a férj vétkeességéből.

A kir. Kuria ma tárgyalta III. polgári tanácsában e rég huzódó válópört. A tanács Pecháta Eadre referálása alapján kimondotta, hogy mindkét alsó bíróság ítélete megváltoztatásával a grófné válókeresetét elutasítja. Vagyis Taaffe Ilona férjzett báró Mattencloit Richárdné férjétől el nem válhatik. A kuria, a báró-férj kifogásaira az illetékesség ügyében a határozathozatal mellőzését határozta.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi mérnök- és építész-egyesület szombaton este 8 órakor társas vacsorát rendez a Millennium vendéglő külön termében. A tagokat ez uton is meghívja az elnökség.

(*) Az aradi székely-otthon vasárnap délután négy órakor rendes havi választmányi ülést tart, melyre a tagoknak a teljes számban való megjelenését kéri az elnökség.

(*) A Névtelen jótékony asztaltársaság f. hó 29-én (szombaton) este 8 órakor Csermák Gyula Magyar Király vendéglőjében rendes havi gyűlést tartja, melyre a tagtársakat minél számosabb megjelenésre felkéri — az elnökség.

Leszkay András pöre.

(A szakértők kihallgatása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 28.

A budapesti Réti és Valentin színházi ügynökségnek a Cyrano de Bergerac előadása miatt Leszkay András volt aradi színigazgató ellen indított pörében ma hallgatta ki Pogonyi Nándor bíró a szakértőket: Institóris Kálmán polgármestert, Szöllösi István tanárt és Makó Lajos színigazgatót. A szakértők három kérdésre adtak véleményt, melynek értelmében előreláthatólag csupán a darab ötszöri előadása tiszta jövedelmének megfizetésére fogja a bíróság kötelezni Leszkayt, miután beigazolódott, hogy az igazgató részéről sem szándékosság, sem pedig rosszhiszeműség nem forgott fenn. Ellenkező esetben a szerzői jogról szóló 1884-iki XVI. t.-c. értelmében a bruttó jövedelem és 2000 koronáig terjedhető pénzbírság lefizetésére volna kötelezhető az alperes.

Az az összeg, melyet a Réti és Valentin ügynökség kapni fog, nem valami nagy lesz, miután Rostand drámai remekére csupán az első hét előadása alkalmával volt kíváncsi számbavehető közönség, azután pedig meglehetősen üres nézőtér előtt adták. Az egyik szakértő, Makó Lajos, a drámai előadások jövedelméről szólva, keserű hangon jellemezte a színházak állapotát. Drámát csak azért ad elő az igazgató — ugymond — hogy a színügyi bizottságok követelményének eleget tegyen, s hogy megfeleljen az ugynevezett művészi igényeknek, haszna azonban nincs belőle, hanem a legtöbbszor ráfizet. Havonta az előadásra kerülő tizenöt dráma kiadásait a tizenöt operett fedezi.

A szakértők kihallgatásán résztvett az említettek kivül Halmos Oszkár dr., mint a felperes képviselője és Tolnai János dr., az alperes képviselője helyett Fischer Jenő dr.

A szakértők elé terjesztett első kérdés a következő volt: mily összeget szoktak a vidéki színházak hasonló darabokért előadási díj fejében fizetni?

Institóris Kálmán (Réti és Valentin szakértője), mint az aradi színügy gyámolító egyesületnek 1879-től 81-ig elnöke, úgy tudja, hogy annak idején 20—60 forintig terjedő jogdíjat fizettek idegen darabokért.

Szöllösi István (Leszkay szakértője) szerint drámakért 140—200 koronát fizetnek, míg énekes darabokért többet. Ezenkívül előadásokint 10—12 koronát is szokás fizetni.

Makó Lajos (a bíróság szakértője) szerint drámakért 200 koronáig terjedő jogdíjat, énekesdarabokért nagyobb összegeket is fizetnek. A szoban forgó Cyrano de Bergerac-ot ő maga is előadta Budán ötvenszer. Egy párisi ügynökséggel kötött az előadáshatásra szerződést, mely szerint, a jogdíjon felül, a bruttó jövedelemből is fizetett öt százalékot.

A második kérdés a következő volt: Aradhoz hasonló helyeken a darab öt előadásának mennyi lehet a bruttó és netto jövedelme?

Institóris Kálmán: A bruttó 600, a netto 300 korona.

Szöllösi István: A bruttó 300, a nettó 30—40 korona, s azért ilyen kevés, mert a drámát nem igen látogatja a közönség.

Makó Lajos: bruttó 400 korona; nettó jövedelem, azt hiszi, nem is lehetett, mert felémésztették a bevételt a fényes ruhák és díszletek.

A harmadik kérdés: valamely külföldi színház előadási jogának megszerzésére milyen az eljárás?

Halmos Oszkár dr. itt előterjesztette, hogy Leszkaynak jól kellett tudnia, hogy az előadás joga a szerzőt illeti, s így ettől, vagy jogutód-

jától kellett volna az előadási jogot megszerzeni. Meg kellett volna győződnie, hogy milyen jogon adta el Bird (akitől vette) a darabot. Annál is inkább tudnia kellett ezt Leszkaynak, mert hasonló eset érte az *Arany kakas* előadásai alkalmával.

Institúris Kálmán kijelentette, hogy a színügy-gyámoló egyesület működése idején közvetlenül a szerzőtől vették, vagy pedig a Nemzeti Színháztól kapták a darabokat.

Szöllösi István: Ha külföldön megjelenik egy darab, az ügynökségek felhívják rá az igazgatók figyelmét és megvétele ajánlják. Az igazgatók így megszerzik, anélkül, hogy megkérdeznék, van-e joga az eladásra az ügynökségnek, miután ezt ugyanis felteszik, lévén a darabok eladása rendes foglalkozása a színházi ügynökségeknek.

Makó Lajos hasonlóképen szól. Becsületbeli dolognak tartja az ügynökségek ajánlatát, melyben sértés lenne kötelkedni. Az a nózete, hogy Leszkay teljes jóhiszeműséggel járt el.

A szakértők kihallgatása ezzel véget ért.

MULATSÁGOK.

(=) **Teaestély.** A világosi Mária rózsafüzér egyesület folyó hó 29-én a Mátyás király vendéglőben tombolával egybekötött teaestélyt rendez. A rendezőség élén *Török Hoffman* Piroska elnöknő áll, ki tevékenyen buzgólkodik a siker érdekében.

(=) **A székely otthon háziestélye.** December 6-án a Vass szálló nagytermében tartja az aradi székely-otthon nagyszabású házi estélyét. A rendező-bizottság nem kimélve semmi faradtságot, igyekszik azt minél sikerültebbé tenni, hogy a résztvevő közönségnek minél kellemesebb szórakozásban legyen része. Az estélyre a rendező bizottság a napokban küldi szét a meghívókat, s minthogy ezen estélyt teljesen zárt körben fogják megtartani, kéretlek az otthon tagjai, hogy az általuk meghívni kívántak névjegyzékét vasárnap estig az elnökségnél jelentéské be.

Böhm butorait elárverezték.

(Háromezer korona az Ipar- és Népbanknak.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 28.

Az Aradi Ipar- és Népbank Szabadságtéri palotájának első emeleti lakosztályában ma délután megütötték a dobot: árvereztek. Az intézet igazgatósága licitáltatta el Böhm Adolf ingóságait, hogy ennek eladási árából is némi fedezetet nyerjen a pénzügyeitől elsikkasztott sok ezer korona.

Öt szoba butor került árverés alá, s ezeknek eladásából háromezer száz koronát kapott a bank igazgatósága. Délután három órakor kezdtek meg az árverést, melyet *Beles* János kir. közjegyző helyettese; dr. *Pálmai* Lajos vezetett. A lakás azonban, ahol az elárverezendő butorok álltak, már jóval három óra előtt megtelt vevőkkel, nagyjából a rácváros ócska-butorkereskedőivel, akik között nagy számban voltak képviselve a zsidó nők is. Ezeknek azonban nem sok alkalmuk volt a vásárlásra, mert egyrészt a Böhm butorai sokkal értékesebbek voltak, semhogy azok az ő üzleti közönségük igényeinek megfelelték volna, másrészt ezek a butorok minden masszívuságuk és értékességük mellett is aránylag olyan magas áron kelttek el, amelyek csak ritkán fordulnak elő bírói árveréseken.

Mielőtt az árveréshez hozzáfogtak, a szobákban megkezdődött a „becslés”. Az aradi árverések ismert alakjai ellepték a szobákat. Egyik a szőnyegek finomságát vizsgálta, a másik a butorokat értékelte, a harmadik pedig éppen a zongorához ült le s klimpírozott azon, a hangját kipróbálandó

Az árverést a *hálószoba* butorainak eladásával kezdték meg. Két ágyat, melynek becsértéke 60 korona volt, *Róth* Henrik vett meg 61 koronáért. Két fényezett szekrény (becsérték 20 kor.) ugyancsak a *Róth* Henriké lett 81 koronáért. Egy éjjeli szekrényt (becsár: 15 kor.) *Nemes* Zsigmond dr. 26 koronáért, egy mosdót (10 kor.) ugyanő 41 koronáért, egy szőnyeget *Vajda* István dr. 14 koronáért, egy pamlagot (50 kor.) ugyanő 58 koronáért, egy könyvszekrényt, amely Böhm Adolf dolgozó szobájában átlott (40 kor. becsérték) szintén *Vajda* István dr. 72 koronáért vásárolt meg. Böhm íróasztalát 40 koronáért *Mihalik* Béla vette meg *Wagner* István számára. A pipa-asztalt 46 koronán dr. *Vajda* István vette meg *Lacszay* Endre részére. Egy hintaszéket (10 kor.) *Somos* Zsigmond 16 koronáért, két angol fali készet (20 kor.) *Berger* Manó 100 koronáért, egy négy fiókos teázóasztalt *Róth* Henrik 11 koronáért, negyven kötet szépirodalmi könyvet (becsár: 4 kor.) *Vajda* István dr. 14 koronáért vett meg. Ebből a szobából még egy szőnyeget *Róth* Henrik, egy kisebb asztalt *Nemes* Zsiga dr. vásároltak meg s azután az *ebédlő* butoraira folytatták az árverést.

Itt legértékesebb az az emelvényes szekrény volt, amelyet 120 korona becsértékkel szemben 300 koronáért *Mihalik* Béla vett meg. A szobában kiherített nagy perzsa szőnyeg (100 korona) a *Nemes* Zsigmáé lett 221 korona áron. Egy 50 koronára becsült pamlagot *Berger* Manó vett meg 170 koronáért, egy 80 koronára becsült szekrényt pedig, mely az előbbivel egy stílű volt, szintén *Mihalik* Béla 140 koronáért. Nyolc bőr-széket (80 korona) *Wagner* István számára 160 koronáért *Mihalik* Béla, egy gobelin faliképet (20 kor.) *Weisz* Adolf 80 koronáért, két kis faliképet (40 kor.) *Tagányi* Sándor 61 koronáért, két petroleum lámpát állványnyal dr. *Vajda* István 45 koronáért, két ezüstözött gyümölcsös-tálat 40 korona becsértéken alul *Guttman* Samu 12 koronáért, egy ezüst kenyeres kosarat *Weisz* Adolf 82 koronáért vett meg.

Délután öt óra volt már, mikor a szalon butorait kezdték árverezni. Innen a zongora kelt el a legmagasabb áron. 300 koronára volt becsülve s 501 koronáért vásárolta meg *Róth* Henrik.

Késő este volt már, mikor a többi szobák apróbb és kisebb értékű butorainak árverését befejezték. Az összes lefoglalt és ellicitált butorok vételárában 3100 korona folyt be *Pálmai* Lajos közjegyző-helyettes kezeihez.

HIREK.

Főhercegi vadászatok Kisjenőn.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 28.

Aradmegye egyik legélénkebb községében, *Kisjenőn* december hó elején udvari vadászatok lesznek.

Vasárnap este hét óra tíz perckor, mint *Kisjenő*ről írják, külön vonaton fog megérkezni *József* Agost főherceg nejével, *Augusta* főhercegnővel; *Fülöp* orleáni herceg, *Köburg* *Fülöp* herceg, *Wlassics* Gyula közoktatásügyi miniszter, *Gromon* Dezső honvédelmi államtitkár, *Berchtold* gróf tábornok, *Ludvigh* Gyula, a magyar államvasutak elnök-igazgatója, *Ciráky* gróf, *Unterauer* József udvari tanácsos, *Szapáry* Pál gróf, *Révay* báró tapolcsányi birtokos, *Lindeloek* báró, *Vécsey* István báró, *Klobusitzky*, *Kelez*, mindannyian József főherceg birtokos szomszédjai és *Monticourte*, az orleáni herceg titkárja.

Libits Adolf udvari tanácsos, főhercegi, uradalmi jószágigazgató már tegnap *Kisjenő*re érkezett és a legszeleesebbkörü intézkedéseket tet-

te a magas vendégek ellátására és ünnepélyes fogadására.

A vadászat programját még nem állapította meg *Libits* jószágigazgató, csak annyi tudható, hogy az idén megismétlik a két évvel ezelőtt nagyszerűen bevált *pásztás* vadászatot.

A vasárnap esti érkezésnél a magas vendégeket *Libits* Adolf jószágigazgatóval az élén az uradalmi tisztikar testületileg s a hatóságok tagjai fogadják.

A program szerint csak annyi bizonyos, hogy elsején *Feset* pusztán lesz a vadászat, s itt apró vadakra, nyulra, fogolyra, fácánra, helyyel-közzel pedig vaddisznóra fognak pusztázni.

Kérjük azokat a t. vidéki előfizetőinket, kiknek előfizetésük november hó végével lejár, hogy azt minél előbb megújítani sziveskedjenek. Lakóhelyváltoztatás esetében pedig úgy helybeli, mint vidéki előfizetőinket arra kérjük, hogy előbbi címüket velünk közölni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldése fönnakadást szenvedjen.

— **Csongrád képviselőküldési joga.** A hivatalos lap mai száma a következőket közli Csongrád város képviselőküldési jogának felfüggesztéséről: Csongrád város választó kerületében a múlt évben országgyűlési képviselővé megválasztott *Baros* János választása kérvénnyel támadtatván meg, ezt a választást a magyar királyi kuria az 1898. évi XV. törvénycikk alapján érvénytelennek nyilvánította. E kuriai ítélet folytán a képviselőház az idézett törvény 137. §-a értelmében az említett választókerületben vizsgálatot rendelt el s az ügyre nézve a folyó hó 14-én tartott ülésében elhatározta, hogy Csongrád város választókerületének képviselőküldési jogát a most folyó országgyűlés tartamára felfüggeszti.

— **A kereskedők és a vasuti áruraktárak.** Megemlékeztünk már arról a mozgalomról, melyet a magyarországi kereskedelmi testületek és egyesületek indítottak a vasuti áruraktárak ellen. Ezen áruraktárak, mint ismeretes, a vasuti állomásokon nyitnak üzletet s miután a kereskedelemügyi miniszter részéről nagy kedvezményekben részesülnek, az illető város kereskedőinek erős és nehéz konkurrenciát csinálnak. Az aradi kereskedelmi és iparkamara és az aradi kereskedők köre feliratot intéztek a kereskedelmi miniszterhez, a melyben tiltakoznak ezen áruraktáraknak a vidéki városokban való felállítására ellen, a budapesti testületek pedig kérik a fővárosban már létező ilyen vállalatnak megszüntetését. *Szegeden* szintén óhajtanak ily áruraktárakat föllátni. A szegedi kereskedelmi és iparkamara a múlt héten foglalkozott a vasuti áruraktárak ügyével és azoknak *Szegeden* való föllátni érdekében fölterjesztést intézett a felsőbb hatóságokhoz. A szegedi kereskedelmi és iparkamarának ezen kérdéssel szemben tanúsított magatartása legalább is érthetetlen akkor, a mikor az ország többi kamarái és összes kereskedelmi testületei a vasuti áruraktárak felállítására ellen foglaltak állást.

— **Botrány a berlini parlamentben.** Mint sürgönyzik, a berlini parlamentben óriási botrányok voltak ma. A szocialista képviselők felrohantak az elnöki emelvényre és ott ordítottak *Bahen* képviselő egyik kijelentése miatt. Egy képviselőt, ki fel akart lépni az emelvényre, ledobták. Este hét óráig tartottak a botrányok, míg végre az elnök kénytelen volt felfüggeszteni az ülést. Ugy látszik *Berlinben* megirigyelték a reichsrath dicsőségét.

— **A kereskedelmi miniszter elvi határozatai.** A kereskedelmi miniszter legutóbb több konkrét esemből kifolyólag érdekes elvi határozatokat hozott. Nevezetesen kimondta, hogy abban az esetben, ha az elsőfokú iparhatóság ellen beadott felebbezést a másodfokú iparhatóság visszautasítja, ez ellen további felebbezésnek helye nincs. Egy másik konkrét eset kapcsán kimondta a miniszter, hogy az alkalmazást keresőnek munkakönyv nélkül való beszerzése miatt a cs. lédszerző abban az esetben, ha az alkalmazást kereső előzőleg még alkalmazásban nem volt, nem büntethető. Végül a győri kerületi betegsegítő pénztár egy felterjesztésére a miniszter arra az elvi álláspontra helyezkedett, hogy a pénztári tagok tagsági jogukat az utolsó befizetéstől számítva hat héttig még abban az esetben is élvezik, ha a keresethiánynak munkabeszüntetés az oka.

— **A Nemzeti Múzeum ünnepéhez.** A prágai cseh nemzeti múzeum igazgatóválasztmánya, melynek élén *Hávrach* gróf áll, elhatározta, hogy a Magyar Nemzeti Múzeumot száz éves ünnepé alkalmán külön kiküldöttel fogja üdvözölni. Fő is kérték *Cselakovszky* dr. egyetemi tanárt, kiváló cseh jogtörténészt a reprezentációra, a ki szívesen vállalkozott is és készült arra, hogy itt az ünnep keretében a cseh nemzet rokonérzését kifejezze, anélkül is inkább, mivel a cseh nemzeti múzeum 1812-ben alakult az akkor még ifjú magyar múzeum mintájára. Hogy a szép terv végrehajtható maradjon a cseh tudós nem szerepelhetett a mi ünnepünkön, annak a tragikus oka az, hogy *Cselakovszky* dr. immár, mint minket értesítettek, utrakézen, hirtelen meghalt. A közönségesnél is nagyobb illendőség, hogy a szomorú eset alkalmából, midőn a cseh tudományt ily veszteség éri, őszinte részvétünknek adjunk e helyen kifejezést a cseh nemzet e gyászára iránt.

— **A szegény tanulók felruházása.** Az aradi szegény tanulókat segélyező egyesület 29-én, szombaton délután három órakor a polgári fiúiskola dísztermében osztja ki a szegény gyermekeknek a téli ruhákat. Ezen ruhakiosztáshoz az egyesület összes tagjait, valamint minden gyermekbarátot tisztelettel meghívja özv. *Hauser* Károlyné egyesületi elnök.

— **Véres kardpárbaj.** *Makó* írja tudósítónk: A vidám-kert pavillonjában ma reggel véres kardpárbaj folyt le *Borotvás* Endre nagybirtokos és *Tarnay* Jenő megyei tb. aljegyző között. A felek rendkívül hevesen csaptak össze s mindjárt az első csapásnál *Tarnay* Jenő oly súlyos vágást kapott, hogy a párbajt nem lehetett folytatni. Homlokára kapott egy vágást, amely végigfutott bal arcán s oly erővel vágódott le a jobb felsőtarra, hogy az izmokat az ütérrel együtt ávágta. Az orvosok azonnal hozzáfogtak a sebek bekötéséhez, de eltelt egy-két óra, mire készenllettek a varrással és kötözéssel. A súlyosan sérült jegyzőt hordágyon a kórházba szállították be, ahol ápolás alá vették s a délután folyamán valamit már javult állapot. A párbajra, mely ilyen szomorú kimenetelű lett, szövélet adott okot, mely a minapi kaszinó-estély után esett meg a felek között.

— **Az Aradi Nemzeti Szövetség.** munkásképző intézménye vasarnap, i. e. november hó 30-án, délután 4 órakor a városhaza dísztermében tartja harmadik szórakoztató és szakelőadását. Műsor: 1. Szavaltat. Előadja: *Januschek* Ferenc. 2. Szakelőadás: A Hunyad akkora. Történelmi előadás. Tartja *Kara* Győző főgimnáziumi tanár. Belépés díjtalan.

— **Krupp rehabilitálva.** Rómából táviratozzák, hogy azt a sötét titkot, mely *Krupp* Frigyes tragikus végét borította, ma hirtelen szelődte a nápolyi vizsgálóbíró. Ez a vizsgálóbíró ugyanis elfogatási parancsot küldött minden olasz hatósághoz, melyben *Allers* Kristóf németországi festő letartóztatását rendeli el, avval, hogy a festő a nápolyi törvényszékhez szállítandó be. *Allers* festő ellen az a vád merült

fő, hogy Capri szigetén, a hol birtoka van, az erkölcs ellen súlyos kihágásokat követett el. A „Patria“-nak táviratozzák Nápolyból, hogy *Krupp* ártatlanságát ugyanaz a vizsgálóbíró két-éget kizáró módon megállapította. *Krupp* az igazi bűnösök részéről terjesztett aljas rágalom áldozata. Közből táviratozzák, hogy *Krupp* nemcsak a „Vorwärts“ ellen, hanem az összes lapok ellen, melyek a „Vorwärts“ cikket átvették, fejelentést tett. Néhány vidéki lapnál már ki is hallgatták a felelős szerkesztőket. A berlini ügyészség maga veszi át a vádat a „Vorwärts“ s a többi lapok ellen.

Egy esseni sürgöny szerint a *Krupp* fegyvergyár *Krupp* legidősebb leányára, *Krupp* Bertára száll át, a kit nagykorúsága eléréséig *Krupp* képvisel. Az igazgatóság nem változik. *Krupp* leánya nevében a gyár munkásléti intézményeire két millió márkát, a hivatalnokok javára egy millió márkát és azonkívül Essen városánk közérdekű célokra egy millió márkát átadkozott.

— **Halálozás.** *Klein* Henrik, a világosi magyar francia könyvgyár főnökvédelője folyó hó 27-én délután Világoson elhunyt. Temetése 30-án délelőtt 10 órakor lesz. A gyár az elhunytban kihűnő tisztviselőt veszített el.

— **Egy pár vendéglőbe.** A legkisebb, de legfürgőbb és nem a legnépszerűlenebb magyar vidéki színház, *Deák* Péter Nagbecskereken most jubilál. A derék kis direktor 25 éve színész mert ő színész is. Ezen alkalomból eleveztik fel róla ezt a kis józú anekdotát. *Brájner* Lajos dr. torontali szerkesztő-kollégánk a Deák társulat elköltözése napján találkozik a roppant mód siető Deákkal.

— Hova, direktorkám?

— Megyek egy pár vendéglőbe.

— Mindjárt egy párba?

— Igen, mert meg akarom kérdezni: nem tartoznak e színészeim. Ha igen, hát kifizetem, nem szeretek rossz emléket hátrahagyni.

No, ha a régi vidéki színész-direktorok meg nem fordulnak a sürgőben, akkor már ezentul nyugodtan aludhatnak tovább.

— **Veszedelemes robbanás.** Nyíregyházáról írják: *Vay* Tióor gróf nagy veszedelmétől menekült meg, bár így is súlyos sebesüléseket szenvedett. A napokban ugyanis *Thassi* kastélyában, hol acetilén világítás van berendezve, a gróf maga is jelen volt a gázolín felöntésénél. Véletlenségből kisebb mennyiségű gázolín kiömlött a padlóra is s robban a felgyújtott. Ugy a gróf, mint a vele levő inasa *fién* és mindkét kezén súlyos égési sebeket szenvedtek s négy-öt hét betelik, meg teljesen felgyógyulnak.

— **Halál a pályaudvaron.** *Szabó* Róza 44 éves szaparligei asszony, tegnap az aradi pályaudvaron hirtelen meghalt. Katona fia elébe jött ide, ki Pancsováról érkezett hazra, mert valami pörös ügyben a törvényszék elé volt idézve. Mikor te akartak szállni a vasuti kocsiába, hogy Szent Anna felé utazzanak, az asszony összeesett és meghalt. Halálát szívizélhűdés okozta.

— **A herceg kalandja.** Főrnagu családból származott, előző nevé embert, a kinek *don Francisco d'Assisi del Drago* a neve, tartoztatott le tegnap a római rendőrség. Éjjel után, egy piszkos és rossz-zhírű éjjeli kávéházban több olasz csavargó társaságban volt, a mikor razzliát tartott a rendőrség. Igazolásra szólították föl a lerongyolódott ruhájú embert, a ki kilétét semmiféle irással bizonyítani nem tudta. Megmozdított ezután. A zsebeiben egyebet, mint egy vontasövű pisztolyt, nem találtak. Kétségkívül ebből sem azt következtettek, hogy büntetlen előéletű, korrekt dzsentiménnel van dolguk, a miért is a többi csavargóval együtt be kísérték és a rendőrség szuterénjébe csukták. Akkor éjjel annyit csavargót zártak le, hogy csak harmadnap ju ott *don Francisco d'Assisi del Drago* a bíró elé. Itt aztán kiderült a származása, tanukat idézték be, a kik igazolták kilétét. A di Cstillejo *Maria Cristina* és *Ro-*

dolfo de Dragonibus hercegi család egyenes leszármazottja *don Francisco d'Assisi del Drago*, a kit rendetlen életmódja és rangján alul kötött házassága miatt családját kitagadott és a ki már többször volt büntetve. Most nem bizonyult rá semmi, tehát szabadlábra helyezték az arisztokrata család elzüllött sarját.

— **Az ágyukirály gyártelepe.** Az országos iparegyesület tegnapi gyűlése *Gelléri* Mór érdekes felolvasást tartott *Krupp* gyártelepéről és munkás jóléti intézményéről.

Mint a felolvasó mondja, a telepen van 4214 lakás munkások számára, ezekben 25.086 személy lakik. A cég összes telepein levő munkásházákban összesen 147.645 személy lakik állandóan. A munkások évi bér fájében a lakás nagyságához képest 90–400 márkát fizetnek. Ismertette ezután a munkás étkezőket és a nagyszabású fogyasztási szövetkezetet, amelynek 55 boltjában 695 alkalmazott látja el az üzleti teendőket. E szövetkezetnek van 11 bor-pincéje, 8 sörcsarnoka, több kávécsarnoka, sütődéje és közvágóhidja. Az elaggottak 186 villában laknak életfogytiglan. Az egészségügyi rovatban első helyen áll a nagyszabású kórház 130 ággyal, egy kasélyszerű üdüdőház, a fürdők, betegsegítspénztárak. A nyugdíj- és özvegyalpból a múlt évben 1.110.000 márkát fizettek ki. A betegsegélyezés címén a cég járuléka 1.800.000 márkát volt, egyéb jóléti alapítványokra pedig 141.000 márkát áldozott. A most elhunyt *Krupp* F. A. önhibájukon kívül nyomorba jutott munkások segélyezésére 500.000 márkát alapított, a rokkantak segélyezésére 2 millió alapítványt létesített. A gyári tisztviselőkről hasonló alapítványok gondoskodnak.

— **Agyonlőtt betörők.** A dunántúli Kertes községben vakmerő betörés történt tegnapelőtt éjjel. A betörők azonban mezdák az árát vakmerőségüknek, mert a cselédség üldözés közben két betörőt agyonlőtt. A kastély tulajdonosa: *Nedeczki* Lajos, mint tudósítónk nekünk jelenti, még a múlt hónapban elurazott családjával a Délvidékre. A kastély felügyelete *János* Ferenc gazdaságtre volt bízva, aki a cselédséggel a gazdasági udvarban lakott. Tegnapelőtt éjjel *Jánost* az egyik kocsi azzal abresztette fel, hogy valaki jár a kastélyban. *János* fegyvert vett a kezébe, felköltöztek a cselédséget, körülvették a kastélyt, amelynek zárt ablakredőnyei mögül világosság szüldött ki. *János* felnyitatta az egyik ajtót s behatolt az épületbe, de a rablók, észrevéve a vészélyt, az egyik ablakon kiugráva, menekülni akartak. A cselédség azonban utjokat állotta, mire a rablók többször revolverrel a cselédség közé lőttek, azonban golyóik senkit sem találtak, s így menekültek a sötétségben. *János* néhány emberrel üldözőbe vette a rablókat, miközben többször utánuk lőttek. Egyszerre jalkiáltásokat hallottak. A cselédség lámpával abban az irányban haladt, amely felől a jalkiáltás jött s nem messzire meg is találtak az egyik rablót, akit hátulról a fején ért a lövés és rögtön meghalt. Nem messzire feküdt ettől a másik, akit a hátát találta a lövés. E két még élt, a mikor megtalálták, de másnap reggel ez is meghalt. A két betörő neve: *Pundek* Vince és *Riha* Ferenc, a harmadik társuk, aki ép bőrrrel menekült, *Laksa* István volt, aki nemrég még mint inas szolgált *Nedeczky*éknél. Ezt az embert még nem sikerült elfogni. A betörők igen sok érték s holmit raktak össze a szoba közepére, amit el akartak vinni, de rajtavesztettek s üres kézzel kellett menekülniök. A hatóság megindította a vizsgálatot.

— **Matrózok sztrájkja.** Marsaillei távirat jelenti: A sztrájkoló matrózok ma tartott gyűlésükön, egyhangulag elhatározták a sztrájk folytatását. Csak egy hajó tudott néhány utast és az algiri postát felvenni. 2500 ujoncnak, akiknek Algirba és Tuniszba kell menniök, Marsailleben kellett maradnia. A *Fraissinet*-féle társaság hajóit leszerelni készül. Sok más hajót elhagyott a legénység.

— **Lipót király a színpadon.** Dacára a lütichi színházi skandalumnak, Brüsszelben is színpadra vitték a belga államfőt. Az ottani *Scala* színházban az év történetéről szóló revuet játszanak mostanság, a melynek két híberáj is ujságíró a szerzője. A darab közepe táján meg-

Makón, a főtéren,

a megyeházzal szemben egy már 12 év óta virágzó

kávéház és hozzávaló lakás

1903. évi május hó 1-től

kiadó.

A kávéház villamvilágításra van berendezve és fölötte az emeleten egy népes club helyiségei vannak.

Értekezhetni lehet Makón, özv. Borotvás Dezsőnéél.

2179

MÁRIA-RADNAI GYOMORCSEPPEK.

Gyomorgörcs, gyomorfájás, erős gyomorhurut és étvágytalanság ellen biztos szer.

Egy üveg ára 80 fillér.

M.-Radnai vértisztító és fájdalom nélküli hashajtó labdacok.

Egy doboz ára 60 fillér.

M.-radnai lábizzadás elleni kenőcs.

Kipróbált hatású, egy tégely használata elegendő. — Egy tégely ára 1 kor.

Kossuth-féle M.-radnai Gyöngyvirág-Creme.

Ápolja, szépíti és finomítja az arcbőrt, eltávolít májfoltot, szeplőt pattanásokat, bőralkákat és az arcnak báj és üdéséget kölcsönöz.

Kis tégely 1 korona. — Nagy tégely 2 korona.

M.-radnai gyomorerősítő tea.

Egy csomag ára 1 kor. 20 fill.

Mária-radnai hajessentia biztos szer hajhullás és fejkorpa ellen kitűnő hajápoló szer.

1 üveg ára 2 korona.

Kitűnő közkezdveltségnek örvendő Kossuth-féle bajuszpedrő.

Egy doboz ára 30 fillér.

431

Kaphatók:

UDVARDI KOSSUTH PÁL

a „Megváltó”-hoz címzett gyógyszerárában M.-Radnán, és az ország minden nagyobb gyógyszerárában. — Gyógyszerészek részére Aradon Vojtek és Weisz gyógyszerár kereskedőknél.

Szép fogak!
csakis

DENTOLIN

fog creme

használata által nyerhetők.

Egyszeri használat után mindenki megkedveli.

Egy tubus 50 fillér.

Legjobb bevásárlási helye mindennemű

**illatszerek,
szappanok,
fogkefék,
fogporok,
fogpasztak,
szájvizek,
hölgyporok,
arczcremek,
arcvizek,
hajszeszek,
szivacsoknak.**

A legmagbízhatóbb minőségekben mindennemű

ORVOS-SEBÉSZI

és

SZÜLÉSZETI

kötszerek.

LEGOLCSÓBB ÁRAKI

WOJTEK ÉS WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése ARADON. 1710

Zálogczédulákat,

tört aranyat, ezüstöt és ékszer-tárgyakat készpénz fizetés mellett a legmagasabb árban vesz

DEUTSCH IZIDOR

óras és ékszerész

ARAD, TEMPLOM-UTCZA

Minorita-palota.

Alkalmi vételek folytán legolcsóbb bevásárlási forrás!

Arad legnagyobb 1746

óra és ékszer-raktára.

TELEFON 438

Villanyos házi csengő

bevezetést,

Villanyos házi csengő

javitást,

Villanyos csengő

évi jókarban tartást,

Házi telephon

szerelést szakszerűen és jutányosan készít 1728

Kalmár József

villanyműszerész, korékpár és varrogép raktár és javító műhelye

ARAD, Salacz-utca 2.

Hirdetmény.

Az aradi izr. hitközségnél a szárnyas állatok levágásáért fizetendő illetékek beszedési joga 1903. évi január hó 1-étől kezdődőleg 3 évre

haszonbérbe kiadó.

Az ez iránybani írásbeli zárt ajánlatok **1. é. november hó 30. napjának déli 12 órájáig** az ajánlati összeg 10%-ának bántpénzül való mellékelése mellett nyujtandók be. A közelebbi feltételek a hitközség jegyzői hivatalában betekinthetők.

Aradon, 1902. évi november hóban.

Az aradi izr. hitközség nevében:

Deutsch Bernát,

elnök.

2136

Ezrekre menő hálairattal elismert egyetlen és kitűnő hatású

tyukszemirtó-szer

a Hajós-féle

ANAGALLIN.

Tyukszem, szemölcs és mindenféle bőrkeményedést biztosan és gyökeresen eltávolít.

Ára egy üvegnek 70 fillér.

MUNDAN

legújabb és legkitűnőbb amerikai folttisztító viz.

Mindenféle ruhaszövetből zsír és egyéb foltot azonnal eltávolít anélkül, hogy a szövet színét megtámadná avagy azon a más tisztítószerrel szokott foltkarikát idézne elő. **Mundan** nem gyúlékony, kezelése nem jár veszélylyel.

Egy 200 grmos üvegnek az ára 25 krajczár.

Phenol-sav.

Poloska kiirtására egyetlen biztos hatású szer, alkalmazása igen egyszerű, egy párszori beecsetelés után meglepő eredmény érhető el. — **Ára egy üvegnek 35 krajczár.**

A fenti szerek csakis

652

Hajós Árpád

gyógyszertárában kaphatók

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudakozásánál kérjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozni.

Az apró hirdetések előre fizetendők.

Felvilágosításokat teljesen ingyen ad es hirdetésekkel felvessz a kiadóhivatal: József főherceg-ut 22. szám.

Telefon szám: 151.

Ezen rovatban minden szó egyszeri beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűből 8 fillér. — Cselekedet kereső vagy cseledeknek ajánkozó apró hirdetés 20 szóig 50 fillér, minden további szó 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 50—60 fillérért és 1 koronáért kaphatók lapunk elárúsító helyein.

Jutányos áron

adok zongoraórákat kitűnő módszer szerint. Konschitzky Jozsefné, Varjassy József utca 14. sz. 2124

Fiatal hivatalnok,

a ki a könyvelést is érti, mellékfoglalkozást keres. Szíves ajánlatok „Esti mellékfoglalkozás 8.” jellege alatt a lap kiadóhivatalába kéretnek. 2178

Andrássy vagy Szabadság-tér

közelében állandó tartózkodásra keres intelligens családnál deczember hó 1-re 2 fiatal ember egy külön bejárata csinosan bútorozott szobát, esetleg teljes ellátással. Levelet kérünk a kiadóhivatalba ár feltüntetéseivel „Állandó” jellege alatt. 2162

Uraságoktól levetett téli és nyári ruhákat

a legmagasabb áron veszek. Kivánatra házhoz is megyek. Továbbá használt bútorokat is veszek és olcsó áron eladok. 1928

Menczer Márton

Arad, Petöfi-utca 7. sz.

Egy kicsi lány

levél ment, küldjön érte 2182

Kiadó

egy külön bejárata szoba 2 fiatal uriember részére. Esetleg teljes ellátást is kaphatnak. Bővebb felvilágosítás nyerhető Csernovits Péter-utca 16. szám alatt özv. Stein Helén urnónél. 2181

Értesítés!

A „Kisiparosok Országos Nyugdíj és Segélyegyesülete m. sz.” képviselője Arad, Török Ignác-utca 8. sz. Célja: tagjainak keresetképtelenség esetén való állandó segélyezése, ingyenes jogi tanács, a Magyar Iparosok Lapja rendszeres megküldése, olcsó pénzkölcsönökkel való támogatás, 200—600 koronáig terjedő halálsegély, végre özvegy és árva-segély nyújtása Heti illeték 60 fillér. — Bővebb felvilágosítással szolgál és beiratást elfogad Avarfi József Arad, Török Ignác-utca 8. 5091

Magyarád községben,

a „Nagyuri hegyen“

jó és szépfekvésű helyen egy tagban

7 katasztrális hold területű

SZÖLLŐ,

a melyből 5 hold megforgatva és ripariával beültetve van,

jutányos árban eladó.

Bővebb felvilágosítást nyújt a kiadóhivatal. 2166

Hölgyeknek és Uraknak

egyaránt ajánlható az általam készített „Contre Son” korpá elleni fejmosó, mely a legtisztább anyagokból van összeállítva.

Hogy az egészségre nem káros anyagokat tartalmaz, igazolja egy budapesti kir. ker. törvényszéki hites vegyész, valamint a zürichi nemzetközi vegyintézet bizonyítványa.

Ezen fejmosó rendszer használata megszünteti a fejkorpa képződést, a hainak selyemszerű finomságot és igen szép fenyrt ad.

Nem állítom, hogy hajnövesztő, hanem az által, hogy a fejbőr tiszta és korpá mentes, a hajhullást enyhíti.

Ezen fejmosó minden esetben a legnagyobb sikerrel lett használva, mit számtalan egyénnel tudok igazolni.

Kitűnő hatásánál fogva számtalan esetben ajánlva lett dr. Tisch Mór Arad város tb. főorvosa által.

Gyors száradása által a legérzékenyebb fejen is használható.

Egy üveg ára 65 krajczár.

A n. é. közönség becses bizalmát kérve, maradtam kiváló tisztelettel

TURÓCZY ELEK

fodrász

108

Arad, Andrássy-tér 18. Salacz-utcai rész.

Telefon 137. sz.

Legjobb minőségű teljesen száraz I. oszt. 7 láb hosszú

tölgy szőlőkaró,

I. osztályu

bükk hasáb tűzifa,

továbbá mindenféle tölgy vágott

és faragott épületfák

a legjutányosabb árakban kaphatók

Herskovitz Jg. és fiai

1804 özégnél

Aradon, Boros Béni-tér 11. sz.

Eredeti H-patkók!

Mindig éles! Félrelépés kizárva!

Figyelmeztetés.

A H-patkók előnye az, hogy egy kiváló minőségű acélanyagból készülnek, amelyet kizárólag csak mi használunk. Hogy magunkat károktól megóvjuk, utasítsunk minden utánzatot vissza és a vásárlásnál határozottan kérjünk

Eredeti H-patkókat

ezen gyári jeggyel

Leonhardt & Co.

Berlin-Schöneberg.

Vezérképviselők Ausztria-Magyarország részére: Kaszab & Breuer, Budapest VI.

Köhögést csillapít

a hirneves és kellemos ízű

Kaiser-féle

mell-bonbon.

2740 körjegyzőleg hitelesített bizonyítvány igazolja a biztos eredményt köhögés, rekedtség vagy katarus és elnyálkásodás ellen. Minden egyéb szert kérünk visszautasítani.

Csomagja 20 és 40 fillér.

Kapható: Gutori Földes Kelemen és Khudy József a Szűz Máriához, Berger Gyula a Szent Erzsébethez címzett és Hajós Árpád gyógyszerárán Aradon. 1810

Telefon 219.

Alapított 1850.

Gebhart J. és fia Aradon.

Andrássy-tér 16.

Világítási cikkek.

Legnagyobb választék

Ditmár-féle

villanyos és légszecsillárokban

Elvállalunk világítási berendezéseket.

Átalakításokat petróleumról villanyvilágításra.

Különlegesség:

Ditmár-féle

gyémánt-égők.

Nagyobb fény mellett kevesebb fogyasztás.

Porcellán áruk:

Étkező készletek: Legteljesebb collectió étkező, tea, kávé és feketekávé készletekből. A legolcsóbbaktól a legfinomabb kiállításukig.

Egyes kávé, teás és mokka csészékben, valamint csemege és egyéb tányérokban a vidéken páratlan olcsó és gazdag választék.

Diszmi tárgyakkal a legújabb perámiai művek készleten tartanak.

2060

Üvegárak:

Bel és külföldi üveg készletek utolérhetlen olcsó árakon. A legegyszerűbbtől a legmodernebb újdonságokig. Színes üveg disztárgyakból állandó nagy készlet.

Fémárak:

„Kayser zinn” disz és használati tárgyakkal egyedüli raktár. „Szandrik” körmőcbányai ezüstműveinek képviselője. Alpaca ezüst evőeszközök és disztárgyak. Alpacaárak.